

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM

8. SZÁM

1981. AUGUSZTUS

1981 AUG 26

ÁRA: 1,20 FT

Mindenkinek előnyös

Együttműködés a SZOT-tal üdülők építésében és felújításában

Társadalmunk jelentős anyagi támogatást nyújt az üdültetés intézményes fenntartásához és fejlesztéséhez, eredményeihez a szervezett dolgozók áldozatos munkája és összefogása is hozzájárult. A dolgozók nagyra értékelik a piHENésnek ezt a kollektív formáját, egyre nagyobb igényt támasztanak vele szemben.

A SZOT-üdülőkben jelenleg mintegy 390 ezer vendéget tudnak fogadni. A beutalójegyekből a postás dolgozók — más iparági szakszervezetekhez hasonlóan — a szervezett dolgozók arányában részesülnek. Ez azt jelenti, hogy évente mintegy 7 ezer postás dolgozó és családtagja részesülhet kedvezményes SZOT-üdültetésben.

Ugyanakkor a postás vállalkozó üdülőkbe központilag évente 2800 beutalójegyet adunk ki, ebből mintegy 300 a családok beutalójegyeinek száma. Egyes közép-fokú postaszervezetek üzemű üdülői, bérleményei évente 3500—4000 dolgozó, illetve családját üdültetését teszik lehetővé.

Jelentős a különböző kategóriákba tartozó üdülők színvonalbeli különbsége. Igaz, a beutalók térítési díja is ehhez igazodik. A postaszervek által üzemeltetett egyes üdülők, bérlemények esetében a legnagyobb gondunk az, hogy a beutaltak részére még napi egyszeri meleg étkeztetést sem nyújtanak. A Postások Szakszervezetének XI. kongresszusa azért ennek az állapotnak a megszüntetését határozatába foglalta. Meg kell azonban mondani, hogy a lehetőségek nagyon korlátozottak, ezért az elért eredmények nem kielégítőek.

Az üdülők fejlesztése tulajdonképpen a IV., de különösen a V. ötéves terv időszakában indult meg, SZOT és az iparági kooperációs üdülőépítéseknek az eredményeként.

A posta felismerte a kooperációban rejlő lehetőségeket, s már a IV. ötéves tervben le-

hetőséget teremtett a postás dolgozók szélesebb körének üdültetésére. A rekonstrukcióban, illetve a fejlesztésben való részvételért a HÉVÍZI SZOT-postás üdülőben turnusonként 40, a Balatonszéplak ezüstparti SZOT-üdülőben turnusonként 10, majd a hajdúszoboszlói Barátság SZOT-üdülőben ugyancsak turnusonként 10 postás dolgozó töltheti szabadságát. Ezzel a lehetőséggel évente 1500 postás dolgozóval többet vehetik igénybe az üdültetés. Az utóbbi két üdülőben főidényes családok üdültetésére van lehetőség. A SZOT és az iparági szakszervezetek közreműködésével még számos új üdülő létesült.

Vállalati beruházásban a IV. ötéves tervben megvalósult az új 100 férőhelyes balatonfenyvesi postás üdülő, az V. ötéves tervidőszakban üzembe lépett Siófok—Aranyparton a Budapest vidéki Postaigazgatóság 52 férőhelyes üdülője, ahol elsősorban postás családok üdülhetnek. A postaszervek — lehetőség szerint — kibővítették, korszerűsítették saját üdülőjüket Zsóri-fürdőn, Zánkán és Galyatetőn. Az üdülők továbbfejlesztésére, bővítésére a VI. ötéves tervben is elsősorban a SZOT-tal való kooperációban van lehetőség. Az ebben részt vevők 20 éven át a létszámarányos kereten felül kapják a megépített üdülői férőhelyek 50 százalékát. A másik felét a többi szakszervezeti központ között osztja el a SZOT Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság.

Igy a társulásban részt vevőkön kívül a szakszervezeti mozgalom egésze is jól jár, hiszen növekszik a beutalójegyek mennyisége. Az együttműködési szerződés arra is lehetőséget ad a szakszervezeteknek, hogy az említett kereten felül juttatott beutalójegyekből — ha ezt igénylik — nemcsak a kooperációban épült létesítménybe, hanem azonos színvonalú más üdülők-

be szülő beutalójegyekhez juszanak a főigazgatóság által lebonyolított csere útján. Jelenleg a kooperációban létesülő üdülőkben egy alapférőhely 530 ezer forintba kerül.

Szakszervezetünk néhány szakmai szakszervezettel színterrel a kooperációs beruházásokban. A pénzeszközök összpontosításával korszerű üdülők épültek, és épülnek a jövőben is. Jelenleg átadás előtt áll a HÉVÍZI SZOT—Postás Gyógyüdülő újabb 100 férőhelyes épülete, amely szintén kooperációban létesült. Az új üdülőszárny várhatóan szeptemberben már fogadja a beutaltakat. A bővítéssel együtt turnusonként 90, évente összesen több mint 2300 postás dolgozó töltheti el itt pihenéssel, gyógyulással a szabadságát. Jövőre az üdülő parkjában nyitott fürdőmedence épül, megvalósítva a dolgozók régi kívánságát.

Jelenleg ugyancsak a SZOT és a posta kooperációs beruházásában épül a boglárlellel családok SZOT-üdülő. Az üdülő nyolcszintes szállórészéhez külön szárnyban csatlakozik a konyha, az étterem, és a többi közös helyiség, ezenkívül sportpályák, játszóterek épülnek, és parkoló is lesz. Az üdülő 400 alapférőhelyes, s ebből 200 férőhely a postás dolgozókat illeti meg. Főidényben a szobákban pótágyak helyezhetők el, de azok csak családok üdültetésénél használhatók fel. A szobaegységeket úgy alakítják ki, hogy egy részük összesen nyitható, tehát nagycsaládok üdültetésére is alkalmasak lesznek. Az építkezés jelenlegi árszintén mintegy 210 millió forintot emészt föl, átadása 1983-ra várható.

A kisebb közép-fokú postaszervek többsége nem rendelkezik üzemű üdülőkkel, sem bérleménnyel. Figyelembe véve azonban a dolgozók jogos igényeit, a VI. ötéves szociálpolitikai tervek készítésekor az üdültetés fejlesztésével is szá-

molnak. Így valamennyi postaszerv rendelkezik bizonyos összeggel, amelynek összpontosításával a posta újabb együttműködéses beruházásba lépne be. Gyakorlatilag a balaton-parti III. kategóriájú, idényjellegű üdülők korszerűsítéséről van szó. A korszerűsített, felújított üdülők az I. és II. kategóriába fognak tartozni. A felújításban részt vevők a férőhelyek 40 százalékát kapják meg 15 éven keresztül. Egy alapférőhely felújítási költsége 300 ezer forint, a kapcsolódó konyhával, étteremmel, sport- és kulturális egységekkel együtt. A póttággal kapcsolatos költségek a felújításban részt vevőket nem terhelik.

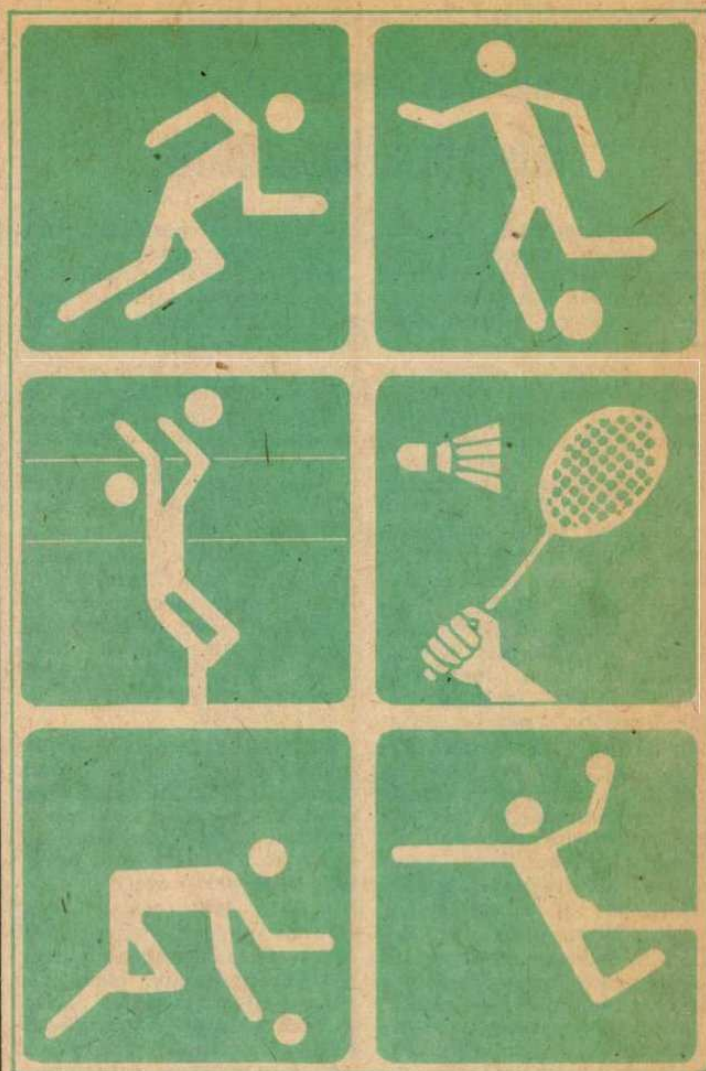
Az üdülők 4 turnusban felváltva üdülőként (elő- és utóidény), 6 turnusban pedig családok üdülőként fognak működni. A SZOT az üzemeltetéssel kapcsolatos összes feltételről gondoskodik, a beutalt dolgozók pedig a mindenkor érvényes térítési díjat fizetik. A szerződést a SZOT az igények alapján a szakmai szakszervezetekkel köti meg.

Az első szakaszban a Balaton déli partján, a Siófok környékén levő üdülőket korszerűsítik.

A kooperációban való részvétel jelentősen elősegítene elsősorban a családok postás dolgozók üdülési lehetőségeinek a javítását, és módot adna arra, hogy a postaszervek megszűntessék a költséges, de ugyanakkor ellátást nem nyújtó bérleményeiket.

Szakszervezetünk részéről úgy értékeljük, hogy a postának élnie kell az alkalommal, mivel az üdültetési lehetőségek számszerű fejlesztése mellett ez az új forma színvonalbeli javulást is hoz e jelentős szociálpolitikai juttatásban.

Cser István

Társadalmi vita

„...A szocialista gazdaság építése milliók ügye. Ez akkor válik valósággá, ha a dolgozók ismerik céljaikat, ha maguk is részt vesznek a feladatok kialakításában, ha szavuk van mindenütt a közügyekben, a termelés tenni-valóiban.”

(A magyar szakszervezetek XXIV. kongresszusának határozatából.)

Az MSZMP XII. kongresszusa megerősítette azt a korábbi politikai következtetést, hogy feladataink sikeres végrehajtásának egyik legfőbb feltétele a szocialista demokrácia szélesítése és fejlesztése. Ugyanitt állapították meg, hogy a szocialista demokrácia fórumrendszere kialakult, a különböző fórumok mind tartalmasabban működnek.

A szakszervezeteknek jelentős a szerepük a szocialista demokrácia kibontakoztatásában. Gondoskodnak a dolgozók véleményének meghallgatásáról, ellenőrzik a javaslatok megvalósítását. Fellépnek a demokratikus módszereket lebecsülő nézetek, a formalizmus és látszatdemokráciára való törekvések ellen. A fejlett szocialista társadalom építésének jelenlegi szakaszában előtérbe került a hatékonyabb gazdálkodás követelménye, s ezzel együtt mindinkább szükségessé válik a termelésben részt vevők gyakorlati tapasztalatainak hasznosítása.

Manapság új fogalmakat tanulunk, s keressük azok igazi tartalmát. **Társadalmi vita** — a dolgozók egészét érintő lényeges kérdések eldöntését megelőző demokratikus vita. Előkészítésében, megszervezésében, lebonyolításában, az észrevételek hasznosításában a szakszervezeti szerveknek igen fontos szerepük van.

A postai kollektív szerződés már lezajlott társadalmi vitája a postás dolgozók egészét átfogó demokratikus vita volt. A szakszervezeti mozgalom legkisebb egységeitől, a bizalmiak által vezetett szakszervezeti csoportoktól az ágazati szakszervezetek legmagasabb fórumáig, a központi vezetőségig valamennyi testület megtárgyalta, valamennyi postás dolgozó elmondhatta — és sokan éltek is a lehetőséggel — véleményét a tervezetről. Méltatták fejlődését, de beszélték gondjaikról is, és javaslatokat tettek azok megoldására.

Most újra társadalmi viták zajlanak az ötnapos munkahétre történő postai áttérés tervezetéről, s ez teszi időszzerűvé a társadalmi viták kérdésének vizsgálatát.

Vitákozunk, érvelünk, mondjunk vélemény! Ezzel nem a parttalan, céltalan vitatkozásra gondolunk. Ennek elkerülésére mindenképpen meg kell teremteni a termékeny eszmecseré tárgyi és személyi feltételeit, ám mellettük legalább annyira lényeges az is, hogy a dolgozók átérizzék a vita szükségességét, fontosságát, és ennek megfelelő tenniakarással vegyenek részt benne.

Az elmélet gyakorlati megvalósulását láthattuk a most folyó társadalmi vita előkészítésénél. A Postás Dolgozó legutóbbi számában megjelent az ötnapos munkahét postai bevezetésének programtervezete, együtt az új törzsgárdaszabályzat tervezetével, s ez lehetővé teszi, hogy a viták egységes vitanyag körül bonyolódjanak, hogy — különböző megoldások felvetését ki nem zárva — célirányosak legyenek.

A szakszervezeti aktívák megfelelő felkészítésének szempontjából jelentősnek tartjuk, hogy még az alapszervezeti titkárok is időben rendelkeztek a postai programtervezetet magyarázó érvanyaggal.

Tudjuk, s ezt természetesnek is tartjuk, hogy a vitákban részt vevőket szűkebb csoportjuk, hivatásuk gondjai, kérdései érdeklik leginkább, ezért feltehetően a helyi elképzelések állnak majd a viták középpontjában. Különösen ezekenél, az országosan talán nem jelentős, de helyben az áttérés sikerét eldöntő kérdéseknél — a megoldásra tett javaslatokkal együtt — várjuk a dolgozók észrevételeit, valamennyiük véleményét. Több szem többet lát — tartja a közmondás. Megfellebbezhetetlen igazság, amelyhez egyre inkább hozzá tartozik, hogy ne csak lássunk, hanem ha tehetünk, tegyünk is valamit a saját magunk és a többi dolgozó érdekében.

Az ötnapos munkahét valamennyiünk közös ügye kell, hogy legyen. A társadalmi viták során kell kialakítani az igényekhez és a lehetőségekhez leginkább alkalmazkodó, a dolgozók elképzeléseit figyelembe vevő közös véleményt, amelyet képviselni kell és képviselni érdemes.

Társadalmi vitát nyitni csak megfelelően előkészítve, valóban nagy horderejű, a dolgozók tömegeit érintő kérdésekben szabad, de ilyen esetekben kell is. A postás dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása szempontjából az ötnapos munkahétre való áttérés az utóbbi évek legjelentősebb intézkedése.

Különösen fontos tehát, hogy közös erőfeszítéseink, a társadalmi viták eredményeként, az érdekek megfelelő egyeztetésével az áttérés sikeres legyen. Ha így lesz, a társadalmi viták hasznosságát az élet bizonyítja be.

Daróczi László

Határidő előtt felépült, és átadás előtt áll a HÉVÍZI SZOT-Postás Gyógyüdülő új épülete

Osztrák szakszervezeti vezetők látogatása hazánkban

A címben említett látogatás nem újként ismeretség szüleménye; idestova két évtizede élő és fejlődő kapcsolat egyik állomása. Vezetői szinten lebonyolított találkozások, tanulmányi delegációk cseréje, az Osztrák Postai és Távközlési Dolgozók Szakszervezetének kongresszusán való részvételünk, aktív- és turistacsoportok fogadása után ezúttal a július 13-ától 18-ig tartó munkaheti társzakszervezetünk elnökségének három tagja hazánkban töltötte.

Vendégeink, **Norbert Tmej** elnök, **Leopold Plzak** főtitkár és **Albrecht Szirmai** kv-tag, kapcsolatfenntartó megbeszélést folytattak szakszervezetünk vezetőivel, majd a program szerint a fővárosban, főleg azonban vidéken tanulmányozták a magyar postások élet- és munkakörülményeit, szociális létesítményeinket, kiváltképp az üdülőket, valamint az üdültetés rendszerét. Találkoztak és elbeszélgettek a Pécsi Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának vezető tisztségviselőivel, központi vezetőségi tagjaival. Csaknem egy héttel tartó tanulmányútjuk után zárómegbeszélésen számoltak be tapasztalataikról, élményeikről, összehasonlítva most szerzett információikat saját viszonyaikkal, tervelükkel, munkájukkal.

Norbert Tmej elnök köszönetet mondott a meghívásért, a jól megszervezett és fennakadás nélkül lebonyolított — viszonylag rövid, de igen tartalmas — programért. Ennek során megismerkedtek a magyar szakszervezetek munkájának alapelveivel, és tapasztalatokat szereztek nagyjából hasonló gondjaik megoldásának módjait illetően. Hogy csak néhányat említsünk a legégetőbb gondok közül: a létszámkérdést, továbbá a postások fizetésének a más népgazdasági ágakban elérhető bérekhez viszonyított elmaradását. Közös gondok, a tapasztalatok kicserélése segíthet leküzdésükben.

A távközlési szolgálatban az osztrák postának talán nagyobbak a létszámgondjai. S ez — látszólagos ellentmondásként — éppen az országos hálózat nagyobb fokú automatizálásából, az előbbre tartó fejlődésből adódik, s összefügg ez idősebb dolgozóknak ma már nem kielégítő képzettségi színvonalával. Tudják, hogy ez az átmeneti időben minden postaigazgatásnak — ennél fogva a partner szakszervezeteknek — igencsak súlyos, kitartó küzdelmet igénylő gondja.

Pécsen folytatódott beszélgetéseik során — igen sok oldalról megvilágítva a kérdést — megismerkedtek az ötnapos munkahétre való áttéréssel kapcsolatos erőfeszítésekkel. Megbecsülendők élték az előkészületekben tapasztalható tervszerűséget és alapos körültekintést. Eltérő társadalmi és gazdasági viszonyaik között a munkaidő megállapításának kérdése olyan döntés elé állítja őket, hogy vajon a munkaidő rövidítését vagy a szabadságidő meghosszabbítását tekintsek-e jobb megoldásnak. A munkaidő csökkentésének lehetősége nemcsak a főbb ágazat munkakezdésével való összehangoláson múlik, hanem nagymértékben összefügg a szomszéd-

dos országok postáinak szolgálati rendjével is.

Miután megismerkedtek a most megkötött kollektív szerződés alapelemeivel, ők is elmondhatják, hogy három éve dolgoznak új bérrendszerükön. A jelenlegi 1956 óta van érvényben, persze az élet jócskán túlhaladt rajta, már rengeteg függeléké van. Például a legkülönbözőbb igények egyre-másra szülik a pótlékokat; már 39-nél tartanak. (Még nem értek utol minket, nálunk 42 van.) Szeretnék ők is csökkenteni a számukat, de ha beépítik őket az alapbérbe, adókötelesekké válnak. Márpedig azért harcolnak, hogy a béreket minél kevesebb levonás terhelje.

Az osztrák postások alapfizetése két tényezőtől tevődik össze: a szolgálati osztály (ez megfelel a mi szakcsoportunknak, illetve az azon belüli fokozatoknak) és a betöltött munkakör szerinti részből. A szolgálati osztályt (még véletlenül sem hangzhatott volna el időszerűbben) meg akarják szüntetni, persze ez nem megy egyszerűen. Mivel a béréreformra rendelkezésükre álló alapok náluk is igencsak végesek, programjukat több lépcsőben hajtják végre. 1983-ra tervezik az első lépést, de megítélésük szerint a „végleges megoldás” — ha egyáltalán van ilyen — még hosszú éveket vesz igénybe.

Az üdülőkben szerzett benyomásaikra a „jelző” jelzőt használták vendégeink. Rendkívüli módon tetszett a családok üdültetés meglehetősen kiterjedt lehetősége. Örömmel látni az üdülő parkjában futkározó sok gyereket. Balatonalmádon olasz kollégákkal találkoztak, s ez rávilágított a magyar postások szakszervezetének jól megszervezett cseréüdültetési rendszerére. Lenyűgözte őket az üdülők nagysága, a férőhelyek sokasága. Nekik nincsenek akkora üdülők, mint például a fenyvesi; egyébként is most fogtak hozzá fejlesztésükhöz.

Az elnök azzal foglalta össze tapasztalataikat, benyomásaikat, hogy mint szomszédok, elég gyakran megfordulnak Magyarországon, s szívesen is látogatnak hozzánk, mert minden alkalommal valami új élményben van részük. Általános tapasztalataik szerint a közforgalomban részt vevő közlekedési eszközök feltűnően újak és minden alkalomra tartogat valamilyen kellemes meglepetést a műemlékvédelem.

Mindezt figyelembe véve örülnek annak, hogy szakszervezetünk is a kapcsolatok fenntartásán és bővítésén fáradozik. Szívesen fogadják a dokumentumok cseréjére vonatkozó javaslatot, s velünk együtt készségesen részt vesznek aktívacsoporthoz kölcsonos látogatásának megszervezésében. Ezzel kapcsolatban mindössze azt kéri (s erre nem árt figyelni), hogy az időpontokra vonatkozó javaslatot még az év vége előtt küldjék el, mert náluk januárban el kell készíteni a szabadságolási ütemtervet.

Örömmel elfogadták meghívásunkat a decemberben Budapesten tartandó nemzetközi postás szakszervezeti konferenciára, s háromtagú delegációval képviseltetik magukat. Viszontlátásra!

Benda István

Hasonló feladatokkal más beosztásban

Idősebb mozgalmi emberek-től hallottam: a szakszervezet jó vezetőképző iskola. Tisztviselői általában jó szakvezetők válnak. Kétszer is igaznak kell ennek lennie, ha valaki előbb a postán, majd a szakszervezetben is dolgozók munkaviszonyát, jövődelmét érintő kérdésekkel foglalkozott, s most vezetője lett egy olyan postaszervezetnek, amelynek a dolgozók szociális ellátása a feladata.

Mindez nagyon szépen hangzik, s magam is azt kívánom, legyen erőm ahhoz, hogy ezeknek a reményeknek becsülettével meg tudjak felelni.

— Engedje meg akkor dr. Szabó Árpád, hogy a Postás Dolgozó olvasóinak bemutassam. Mióta dolgozik a postánál?

— Érettségi után rögtön itt helyezkedtem el, tehát az első munkahelyem. Eleinte a legkülönbözőbb munkakörökben, majd munkaügyi előadóként, előbb a végrehajtó szolgálatban, később igazgatási területen dolgoztam. Közben elvégeztem a jogi egyetemet, és 1970-től a vezérigazgatóság munkaküldetésével kapcsolatos teendőket bíztak rám. Szép feladat volt, hiszen országos hatáskörben átfogta a munkaügyi szabályozást, a bér- és munkaerő-gazdálkodást. Ha valaki igazán helyt akar állni ilyen összetett feladat megoldásában, szorosan együtt kell működni a szakszervezettel, hiszen e tevékenységi kör szorosan kapcsolódik a szakszervezetek munkájához. Úgy gondolom, jó partnerek voltunk, olyannyira, hogy 1979 áprilisától át is kérték. Örömmel mentem.

— Mit jelentett a nem ismeretlen, de lényegében új munkaterület?

— A vezérigazgatóságon végzett munka csak töredéke volt annak, ami a közgazdasági osztály politikai főmunkatársaként feladat körömbé tartozott. Magyarán: itt egyedül láttam el mindazokat a fel-

adatokat, amelyek a vezérigazgatóságon több ügykört végeznek. Ezzel együtt nőtt az önállóságom, elképzeléseimet kissé szabadabban kidolgozva bizonyos értelemben alkotó munkát végezhettem. Mindig számíthattam a vezetőség támogatására, ha jó ötlet született, bátran kezdeményezhettem.

— A viszonylag rövid idő alatt milyen fontosabb irányelvek, határozatok megszületésénél babáskodott?

— Napjaink gazdasági életének főbb kérdései kerültek terítékre. Részt vettem a VI. ötéves terv postai bér- és jövedelempolitikai irányelveinek kidolgozásában, az új kollektív szerződés előkészítésében. Ezek már befejezett témák. A módosított törzsgárdaszabályzat kialakítása és az ötnapos munkahétre való áttérés sorsa, melyeken szintén dolgoztam, augusztusban a társadalmi viták közt dől majd el. Ezek a viták számomra mindig tanulságosak voltak. Gyakran hangzottak el olyan vélemények, javaslatok, ötletek, amelyeket fölhasználtam.

— Dr. Szabó Árpád elmondhatja magáról, hogy a posta neveltje.

— Ezt a vezetőséggel együtt vallom. Részükről a legkézzelfoghatóbb bizonyíték, hogy most július 15-étől a Posta Szociális Hivatal vezetőjének javasolt mind a vezérigazgatóság, mind a szakszervezet vezetőisége. Úgy búcsúztunk egymástól, hogy továbbra is számítunk, számíthatunk a közös gondolkodásra, az együttműködésre. Annál is inkább, mert manapság egyetlen vezető sem tud a követelményeknek megfelelni a szakszervezeti irányelvek alapos ismerete és alkalmazása nélkül. A most átvett, számomra nem éppen idegen, mégis teljesen új, szerteágazó, aprólékos figyelmet igénylő munkaterület pedig különösképpen igényli az úgynevezett „szakszervezeti szemüveget”.

Czeglédi Cecília

A magyar szakszervezetek alapszabálya

IV. rész

A szakszervezetek szervezeti felépítésének és működésének alapelvei

A magyar szakszervezetek szervezeti felépítését és működését a demokratikus centralizmus szervezeti és működési alapelvei, valamint az iparági, ágazati szervezkedés elve határozza meg.

Az iparági szervezkedés elve azt jelenti: a Postások Szakszervezete szervezi a Magyar Posta-hoz tartozó intézmények, üzemek, vállalatok minden munkahelyén dolgozó munkásokat, értelmiségit és alkalmazotti dolgozókat, a nyugdíjasokat, a szakmunkástanulókat. A posta igazgatási szervezeteiben, üzemekben, hivatalaiban dolgozók csak a Postások Szakszervezetének tagjai lehetnek. Ez teszi lehetővé az egységes irányítást, az alapszervezetek munkájában a határozatok, irányelvek, ajánlások egységes felfogását és ennek keretében az önálló — az alapszervezet mindenkor helyettesítve alkalmazkodó — végrehajtást.

A demokratikus centralizmus az irányítás és a végrehajtás demokratizmusát, a tagság és a vezetők demokratikus jogait és kötelezettségeit, a központi irányítás adta jogokat és kötelezettségeket tartalmazza, s ekegyes gyakorlati lehetőséget teszi, hogy a vezető szerveket és tisztségviselőket a szakszervezeti tagok, illetve küldöttük demokratikusan és titkosan (meghatározott esetben nyílt szavazással), szavazattöbbséggel, 5 évi időtartamra megválasszák.

A választásról már az előzőekben írtunk, itt csak ismételtet megerősítjük, hogy a szakszervezeti tagok, illetve a küldöttük joga és kötelezettsége, hogy dolgozótársaik közül azokat válasszák meg, akik valóban tesznek a közösség ügyéért, képviselik dolgozótársaikat, védik érdekeiket; az alapszervezetekben, vagy a felsőbb szervekben tartalmas szervezeti életet tudnak kialakítani; a dolgozók mozgósításában, meghyerésükben tevékenyek; képesek arra, hogy az egyének és a csoport érdekeit

összeegyeztetve azokat a szakszervezeti bizottsághoz, vagy a felsőbb szervekhez továbbítsák, majd a megoldást szorgalmazzák és ellenőrzik. Különösen a bizalmiak, a bizalmihelyettesek, a szakszervezeti bizottság kiválasztása nagyon fontos feladatuk a dolgozóknak, mert ezeket többnyire közvetlenül választják meg, és ezért nagyon lényeges, hogy véleményüket, észrevételeiket, tapasztalataikat a bizalmival, vagy a szakszervezeti bizottság tagjaival munkájukkal kapcsolatban szóval tegyék, és valóban megválasszák őket a különböző tisztségekre.

A vezető szervek és tisztségviselők tevékenységükért a tagságnak és a felsőbb szerveknek tartoznak felelősséggel. Nem véletlen, hogy az alapszabály a felelősséget elsősorban a tagság irányában határozza meg, és csak utána a felsőbb szervekkel szemben. Ennek azt kell jelentenie, hogy a bizalmi és minden választott vezető szerv elsősorban a tagságnak tartozik felelősséggel. Munkájuk a tagságért történik, és kézenfekvő, hogy a felelősség is a tagság irányában a legjelentősebb. Ezt azért említjük meg, mert sajnos, ma még sokszor előfordul, hogy a bizalmiak, a szakszervezeti bizottságok vagy más vezető szervek elsősorban a felsőbb szervek számára „dolgoznak”, és kevésbé a tagság ügyéért. Ezért nagyon fontos, hogy a szakszervezeti tagok is ismerjék az alapszabályt, ezt a rendelkezést, figyelemmel kísérjék a bizalmiak, a szakszervezeti bizottság munkáját, és tegyék szóval, ha úgy látják, hogy a bizalmiak, vagy az alapszervezet vezetősége nem fordít kellő gondot a szakszer-

A Szakszervezetek Országos Tanácsa júliustól

Mai Magazin

címmel új folyóiratot indított. Az új lap a tizenkét évfolyamot megért Brigádelet utódja, de annál szélesebb témakört dolgoz fel. Célja annak az érdekképviseleti, érdekvédelmi munkának a bemutatása, amelyet a magyar szakszervezetek látnak el. Ezenkívül természetesen olyan technikai, tudományos ismereteket is továbbít az olvasónak, amelyeket mindennapi életünkben hasznosíthatnak, s abban is igyekeznek közreműködni, hogy kulturális, művészeti életünkben jobban el tudjanak igazodni.

Az új lap új formátumban jelenik meg, terjedelme 50 százalékkal nagyobb, mint elődjéé. Ára 9 forint, évi előfizetési díja 108 forint. A Brigádeletre 1981-re korábban előfizető olvasók ebben az évben a régi, 5 forintos áron kapják az új lapot, a megnövekedett ár csak 1982. január 1-én lép életbe.

Bács-Kiskun megyei postások

KRESZ-vetélkedője

A Szakszervezetek Bács-Kiskun megyei Tanácsa a Szegedi Postaigazgatósággal és a tszbeli karöltve KRESZ-vetélkedőt szervezett a postás dolgozók részére. A postahivataloknak és üzemeknek közlekedéssel foglalkozó dolgozói egyéni felkészülés alapján a munkahelyi selejtezőkön alakították ki 3-3 fős csapataikat. Az így kialakult csapatok döntőjét június 21-én rendezték Kecskeméten, az szmt-székházban.

A 6 csapat 18 tagja nem kis izgalommal töltött ki 3-3 tesztlapot; ezekhez hasonlókat használtak a gépjármű-vezetők vizsgák során is. Az egy-egy tesztlap kitöltéséhez adott 20 perc még sok is, hiszen a közlekedésben pillanatok alatt kell a gépjármű-vezetőnek döntenie a biztonság szabályait betartva.

Az értékelés során lelkiismeretes felkészültséget lehetett megállapítani, ugyanakkor az ismétlődően előforduló tévedések a KRESZ-ismeret homályos foltjaira hívták fel a résztvevők figyelmét.

A legjobb 3 eredményt elérő csapat az szmt serlegét kapta, a legjobb 3 egyéni versenyző pénzjutalomban részesült. Egyéniben: 1. Rékási László (Gépjármű-szállítási Üzem), 2. Mohai Miklós (Bács-Kiskun megyei Távközlési Üzem), 3. Tóbiás Elemér (Bács-Kiskun megyei Távközlési Üzem). Csapatban: 1. Gépjármű Szállítási Üzem, 2. és 3. Bács-Kiskun megyei Távközlési Üzem. Említést érdemelnek még Kecskemét 1. és Kiskunfélegyháza 1. postahivatal csapata.

Olajos Árpád

Házi jogtanácsadó

A II. negyedévben megjelent számok:

Április: A szakértőkről

Május: A takarékoságról

Június: A házasságról

Különkiadás: A lakásügyi jogszabályok módosításáról

nak nincs észrevételük, mondandójuk, csak az időt rabolja el a részvevőktől, és nem viszi előbbre a szakszervezeti mozgalom ügyét.

Ezért fontos, hogy a szakszervezeti tagok, illetve a bizalmiak és a szakszervezeti bizottság tagjai értsék és érezzék ennek a fontosságát, lényegét, és minden kérdésben mondják el észrevételeiket, közösen döntsék el, hogy azok közül melyeket tudnak helyben megoldani, melyeket kell felsőbb szervekhez továbbítani. Természetesen ez nem megy magától, másrészt egy állandó folyamatot jelent. Az szükséges hozzá, hogy a bizalmiak, a szakszervezeti bizottság tagjai meggyőzőek legyenek arról, ráébredjék arra, hogy milyen jó az, ha közösen gondolkodnak, közösen tesznek javaslatokat, mondják el észrevételeiket, véleményüket, és ezzel mind a csoport, mind az egész hivatal, üzem, intézmény ügyét előreviszi. Fontos, hogy a választott tisztségviselők a dolgozók kezdeményező-készségét felkelték és ezzel elérjék, hogy segítők és résztvevők leszenek a szakszervezeti munkának. Ez feltétlenül megozza gyümölcsét.

Lényeges az is, hogy a bíráló megjegyzések elhangzása után valóban változtassanak a hibákon. Ha nem rajtuk múlik, úgy azt is jegyezzék meg, hogy tudomásul vették, továbbítják azoknak a szerveknek, amelyekre vonatkozik. Semmi esetre se „dobják vissza” a bírálatot. Bármilyen megjegyzésük van a dolgozóknak, arra reagáljanak, magyarázzák meg azt is, hogy ha téved az illető, mert csak így érhető el, hogy nem kedvetlenítik el a szakszervezeti tagokat, hanem ösztönzik arra, hogy nyitott szemmel járjanak, lássák az eredményeket, de lássák meg a hibákat is, és azokat szóval is tegyék.

Ungár György

(Folytatjuk.)

Leopold Plzak, Norbert Tmej és Albrecht Szirmai a székházunkban folytatott megbeszélésen

Hogy kételyek ne maradjanak!

A kollektív szerződés értékelése

Miért nem valósulhattak meg a dolgozók egyes javaslatai?

Alapos előkészítő munka és széles körű dolgozói vita után terjesztettük a központi vezetőség júniusi ülésén jóváhagyásra a postának az 1981–85. évekre kötendő kollektív szerződését. Az előterjesztett tervezet és kiegészítések magukba foglalták mindazokat a gondolatokat és javaslatokat, amelyeket a viták során a dolgozók felvetettek, figyelemmel a posta VI. ötéves terve által megteremtendő lehetőségekre.

A viták tapasztalatai azt mutatják, hogy a postás dolgozók a szabályozás alapelveit megerősítették. Egyöntetű volt a dolgozók véleménye abban is, hogy soha ilyen széles körben még nem vitatták meg a kollektív szerződést. Megfogalmazódott részükről egyébként az az igény, hogy a dolgozók széles körét érintő intézkedéseket, szabályozásokat a jövőben hasonló formában hozzuk nyilvánosságra, illetőleg bocsássuk megvitatásra. Az ajánlásokat hasznosnak tartjuk, s a jövőben hasonló esetekben jobban élünk a tájékoztatásnak ezzel a lehetőségével. Eppen ebből a megfontolásból közölte a lap legutóbbi számában az ötnapos munkahét postai bevezetésének programtervezetét és a törzsgazdaszállás módosításának tervezetét.

A kollektív szerződés vitájának alaphangját és tartalmát elsősorban azok a kérdések határozták meg és befolyásolták, amelyek a szerződés korábbi szövegének módosítására vonatkoznak.

A felvételek másik fő csoportja viszont vagy a rendezetlenség híva fel a figyelmet, vagy olyan gondokkal foglalkozott, amelyek már évek óta visszatérők, s napirendre tűzzük a kollektív szerződés adott szabályainak hiányosságai miatt indokolt.

Ugy ítéltük meg, hogy a vitákon elhangzottak a dolgozók többségének véleményét tartalmazták; a központi vezetőség ezeket megerősítette, kiegészítette és jóváhagyta. Egyben felhatalmazta szakszervezetünk főtitkárát, hogy a postás dolgozók nevében a posta vezérigazgatójával megkísse az 1981–85. évekre szóló kollektív szerződést.

Azóta — amint erről az előző hónapban beszámoltunk — ez megtörtént és a kollektív szerződés öt éves időtartamra hatályba lépett. Reméljük, már minden bizalmihoz eljutott a Postaügyi Értesítőnek az a száma, amely ezt tartalmazza. Legalábbis erre enged következtetni, hogy mind a tisztviselők, mind a dolgozók köréből számos megkeresés érkezik hozzánk. Ezek a felvételek általában kétirányúak. Egyrészt a szerződésben foglalt értelmezésével és alkalmazásával függnek össze, másrészt választ várnak arra, hogy egyik vagy másik javaslat miért maradt ki belőle.

Kell vagy lehet?

E hónaptól folyamatosan néhány cikk keretében a közérdeklődésre leginkább számot tartó témakörökre adunk tájékoztatást, illetőleg választ.

Az már eléggé közismert, de tapasztalataink szerint még mindig nem elég széles körben, hogy a kollektív szerződés a Munka Törvénykönyvének végrehajtási utasítása vagy más szóval szabálya, amely a vállalat és a dolgozók jogaira és kötelezettségeire vonatkozó rendelkezéseket foglalja magába. Ebből következően, hogy csak olyan kérdésekről rendelkezhet, amelyek szabályozását a törvénykönyv vagy más jogszabályi rendelkezés a kollektív szerződés hatáskörébe utalja, vagy a szabályozást megengedi.

Vannak tehát esetek — s ezek száma nem kicsi — amelyekben az adott kérdés kollektív szerződésben kell szabályozni. Az esetek másik része az, amelyekben az adott témát lehet szabályozni.

Az előző években — éppen a dolgozók igénye alapján — szakszervezetünk magatartására az volt a jellemző, hogy a „lehet” témakörébe tartozó

kérdések közül minél többet szabályozunk a kollektív szerződésben. Ennek ugyanis az az előnye, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználását már előre beszabályozza, tehát a felhasználásra vonatkozóan a későbbiekben nincs szükség vitára. Ugyanakkor az érintett dolgozók is előre ismerik, hogy ilyen vagy olyan juttatás emelésére melyik évben kerül sor. Hátránya viszont az, hogy például az éves bérfejlesztésből már előre jelentős összegeket köt le, így kevesebb marad a szabad rendelkezésű részre.

A jelenleg érvényes kollektív szerződés tervezeténél és vitáinál ez a tendencia megfordult, és a súlypontot elsősorban azokra a témákra helyeztük, amelyek szabályozása a „kell” fogalomkörébe tartozik. Indokolta ezt a magatartásunkat az a tény, hogy mind a gazdasági vezetők, mind a szakszervezeti tisztviselők a szűkös bérfejlesztési lehetőség miatt a szabad rendelkezésű rész növelését igénylik.

Ennek az alapvető különbségnek ellenére is az eddigi tapasztalatok azt igazolják, hogy a lehetőségeken belül a korábbi évek gyakorlatának megfelelően sikerült jó kollektív szerződést kötni. Ezzel nem tagadjuk azt a valós helyzetet sem, hogy lehetett volna jobbat is készíteni, ha a rendelkezésre álló források nem lennének korlátozottak.

Értelmezés, alkalmazás

A kollektív szerződés értékelésénél felfigyeltünk arra a körülményre, hogy elég sok értelmezési és alkalmazási nehézség vetődik fel. Nemcsak arra kérnek választ, hogy most ezt vagy azt hogyan kell a gyakorlatban alkalmazni, hanem arra is, hogy egyetértési jog érvényes-e a kollektív szerződésnél, illetőleg a függelékekénél. A szakembereknek egyértelműen az az álláspontjuk — amit a szakirodalom is megerősít —, hogy itt még az egyetértésnél is erősebb jogról van szó, amit szakszerűen közös döntési jogként ismernek. Eszerint tehát sem a kollektív szerződés, sem pedig a függelékek megkötésére addig nem kerülhet sor, amíg a közös megállapodás létre nem jön.

Az értelmezési és alkalmazási problémák megítélésénél alapvetően mindig abból kell kiindulni, hogy a jogszabályalkotókat minden esetben a jószándék vezérli. Így van ez a kollektív szerződés tervezetének készítésénél is. Azt kell tehát feltételezni, és ez bizalom kérdése is, hogy akik akár a szakma, akár a szakszervezet részéről felelősek elkészítéséért, azoknak kötelességük, hogy feladatuknak úgy tegyenek eleget, ahogy azt a dolgozók tőlük elvárják. Szakszervezetünknek tehát vitathatatlan érdeke, hogy olyan kollektív szerződés legyen érvényben, amelyet a dolgozók maguknak vallanak. A gyakorlati végrehajtás során sem az értelmezésnél, sem az alkalmazásnál ez senkinek sem kerülheti el a figyelmét.

Mint már a bevezetőben utaltunk rá, a kollektív szerződés tervezeténél vitáin évek óta visszatérő felvetéseket alkották az észrevételek igen tekintélyes részét. Ezek zömmel a szociális és kulturális juttatások körébe tartoznak.

Visszatérő kérdések

Mielőtt ezekkel a kérdésekkel részletesen foglalkoznánk, szükségesnek tartjuk szakszervezetünk általános véleményét a juttatásokkal kapcsolatban kifejezteni. Reális célnak azt tekintettük és tekintjük, hogy az elért ellátási színvonal a jövőben ne csökkenjen, s ahol lehetséges, szerény mértékű fejlesztés valósuljon meg. Véleményünk szerint az adott körülmények között ez sem kevés. Ez a megközelítés kell, hogy meghatározza a dolgozók és a szakszervezeti tisztviselők magatartását és az igényeket is.

Nem tagadjuk, sőt tudjuk, hogy számos feladatot kell még

teljesíteni, hogy a szociális ellátás javuljon. Talán itt vannak a legnagyobb tartalékok és kiaknázatlan lehetőségek, de ugyanakkor a népgazdasági és vállalati lehetőségek korlátait sem lehet figyelmen kívül hagyni, mert ez politikai felelőtlenség lenne. Ennek ellenére minden jogos igényt és hasznos javaslatot számon tartunk, s a lehetőségek keretein belül fontossági sorrendben azok megvalósítását szorgalmazzuk.

A legtöbb észrevétel most is a munkaruha-juttatással kapcsolatban hangzik el. A minőségi hibák kifogásolása mellett az ellátás kiszélesítését is több területen igénylik, illetőleg reklamálják. A szerződés az elfogadható és reális igényeket tartalmazza. Tudomásul kell venni azonban, hogy a munkaruha-ellátást vég nélkül nem lehet tovább terjeszteni, a munkaruha-juttatásnak is megvan a törvényes feltételei. A kollektív szerződés mintegy 10 munkakörben ad lehetőséget új ellátásra, további 12 munkakörben a kihordási időt csökkentették.

A módosult jogszabályoknak megfelelően a lakásépítés vállalati támogatásának szabályai jelentősen megváltoztak, a támogatás köre szélesedett. Emelkedett az 1 főnek adható összeg felső határa is. A vizsgálataink szerint ezeket a változásokat a dolgozók örömmel fogadták. A tm-alap szabályozásánál és felhasználásánál nem lehet figyelmen kívül hagyni a jogszabály korlátait. A dolgozók felvetéseit annyiban támogatjuk, hogy a szabályok merev alkalmazása helyett a rugalmasabb eljárást helyezték előtérbe.

A szolgálati egyenruhával kapcsolatos észrevételekre meg kell jegyeznünk, hogy azok nem tartoznak a kollektív szerződés szabályozási körébe. Ugyanez vonatkozik a védőruha-juttatás országos egységesítésére is, amely a PMSZ keretébe tartozik. Ettől függetlenül megjegyezzük, hogy mind a szolgálati egyenruhával kapcsolatos, mind a védőruha-juttatás egységesítésére vonatkozó észrevételek és javaslatok többségével egyetértünk.

A lap szeptemberi számában a természetbeni juttatások többi területével, valamint munkaiügyi és bér jellegű témákkal foglalkozunk.

Kovács József

A felelőtlenség ára

Távbeszélőn kaptam a bejelentést, hogy Mata Sándor 26 éves hálózatépítő segédmunkás — három kiskorú gyermek apja — július hó 14-én 16,20 óra körül a munka befejezése után, fürdés közben fej- és gerinc-sérüléssel járó, alsó végtagjaiban bénulást okozó üzemi balesetet szenvedett.

A tragédia közvetlen előzményeiről és körülményeiről a postai balesetvizsgáló bizottság — a szemtanúk vallomásai és a helyszín szemrevételezése alapján — a következőket állapította meg:

Mata Sándor a baleset napján — munkatársával együtt — 16.15 órakor érkezett meg tehergépkocsival a miskolci Egyetemváros melletti munkaterületéről az üzem Szputnyik utcai telephelyére. Kovács József munkavezető a telephelyen levő lakókocsiban a már korábban beérkezett munkásoknak megkezdte az esedékes változó munkahelyi átalány ki-fizetését, így a történetről csak utólag szerzett tudomást.

Mi is történt néhány perc alatt? A telephelyen tartózkodó munkások egy része felsorakozott a lakókocsinál az átalány összegének átvételére, a többi pedig a hazautazáshoz készülődött, illetve a telephely mellett folyó Hejő patak partján várakozott a nagy melegben.

Mata Sándor a pénzért való sorban állás helyett — lement

a patakhöz, hogy megfürdjön. Munkatársai a partról látták, hogy fürdőnadrágra levetkőzve bement a patakba és felső testét lemosta, majd felmelve a patak hídjának vaskorlátjára, fejét ugrott a 90 centiméter mély vízbe, bár Horváth Béla, a parton álló munkatárs, szölt is neki: „Ne csináld! Nem vagy te olyan, mint ezek a gyerekek.” Ugyanis gyerekek is fürdtek a patakban.

Munkatársai ezután már csak azt látták, hogy Mata Sándor feljött a víz színére, és kezével alétlan csapkodott. Dávid Sándor, majd Mata Dezső ruhástól ugrott a vízbe, és sérült munkatársukat vérző fejjel kiemelték a partra. A munkások mind köréje csoportosultak és többen azt kérdezték tőle, hogy eszméletlen van-e? Azt felelte, hogy igen, csak a feje nagyon fáj, és a lába el van zsibbadva.

Közben Mata Dezső mentőkért kiabált. Kovács József munkavezető távbeszélőn hívta a mentőket, akik 5 percen belül meg is érkeztek. Amikor a mentők a sérültet feltették a hordágyra, a két karját tudta csak emelni, lábai mozdulatlanok voltak. A mentők a sérültet a miskolci Szentpéteri kárpai kórház baleseti sebészetre szállították. Ennyi röviden a történet.

Mata Sándort munkatársai csendes, nem hetvenkedő embernek ismerték. Ennek ellenére felelőtlen volt, amikor a sekély vizű patakba — amelynek medrében ráadásul kövek

és vasak heverték — a híd korlátjáról fejest ugrott.

A balesetvizsgáló bizottság megállapítása szerint a baleset nem a munkával összefüggésben és a telephelyen kívül történt. A telephely 11 m-re van a pataktól, elkerítve és csak a hozzá vezető úton kö-zelíthető meg. A baleset bekövetkezésénél munkaszervezési és technológiai hiba nem állt fenn.

A baleset oka: Mata Sándor engedély nélküli tevékenysége, fegyelmezetlen magatartása. Ezzel vétett a 47/1979. (XI. 30.) Mt sz. rendelet 16. § f) bekezdésében és az L. 2. Szabályzat 1. § 8. pontjában foglalt előírások ellen.

A balesetvizsgáló bizottság a hasonló tragédiák elkerülése végett a baleset körülményeinek, okainak és következményeinek, valamint az idevonatkozó rendelkezéseknek — munkavédelmi oktatás keretében történő — széles körű ismertetését tartja szükségesnek.

A történethez csak annyit, hogy a felelőtlenség, a könnyelműség, a virtuskodás — mint minden más esetben — ezúttal is súlyos, egy életre szóló egészségi károsodással járt. Miért nem becsüljük önmagunkat? Miért nem hallgatunk a jó szándékú figyelemztető szóra? Megérté? Mind megannyi kérdés — úgy látszik — hasztalanul hangzik el. Nem tanulunk a hasonló esetekből. Az előírások megtartása és a fegyelmezett magatartás az igazi jó tanácsadó.

Maur Emil

évet dolgozott, az évi 3, tehát összesen 15 százalékos ösztönző nyugdíjpótlékra való jogosultságot is megszerezte. Így a kötelező kiegészítésekkel együtt új nyugdíja 2995 forint lett, ellentétben a korábbi nyugdíjával, amely az időközi emeléssel együtt is csak 2544 forintra módosult.

Nem ilyen kedvező az eredmény akkor, ha a nyugdíjas nyugdíjának korlátozás nélküli folyósítása mellett csak a jogszabályban megengedett 840, illetőleg 1200 órát dolgozhatott, mégpedig 4 órás munkaidőben. Ez esetben is megszerzi ugyan a 36 hónapi munkában töltött időt, azonban átlagkeresete a napi 4 órás munkaidőnek megfelelően alakul. Náluk tehát az átlagkereset olyan kicsi, hogy semmiképpen nem tanácsolhatjuk, hogy nyugdíjuk átcsere-lését kérjék.

Nem lehet kevesebb

Előnyösebb a helyzetük azoknak (portás, őr, fűtő stb.), akik a nyugdíjuk korlátozása nélkül egész évben teljes munkaidőben foglalkoztathatók. Ők ugyanis, amennyiben átlagkeresetük meghaladja a nyugdíjazás előttit, az átcsereléssel már nagyobb összegű nyugdíjra számíthatnak, noha a nyugdíj utáni szolgálati idejüket az ő esetükben sem lehet figyelembe venni.

Nyugdíjasaink — különösen akiket még a régebbi jogszabályok alapján nyugdíjaztak — kis összegű nyugdíjat kapnak, így náluk már esetleg 100 forint növelés is anyagi könnyebbségnek számít. Ezért már a legcélszerűbb lehetőség esetén is meg kell kísérelni az átcserelést. Nem éri hátránya dolgozót abban az esetben sem, ha az új eljárással a nyugdíja kevesebb lenne, mert a társadalombiztosítási igazgatóság minden kérelem esetében előzetes számításokat végez, s amennyiben az új nyugdíj kevesebb lenne, az újabb megállapítás iránti kérelmet elutasítja, és marad a korábbi nyugdíj.

Ez történt egyik távközlési üzemünk dolgozójával, aki át-

Természetesen a kérelmet a társadalombiztosítási igazgatóságnak el kellett utasítania, hiszen az egyik feltétel, mégpedig az, hogy az új nyugdíjnak kedvezőbbnek kell lennie, nem valósult meg. Dolgozónak a korábban már megállapított szolgálati idejét ugyanis növelni nem lehetett, így a nyugdíj százalékos aránya sem növekedett. Az átcserelés alapja csak az utolsó 36 hónap átlagkeresete.

Az utolsó 36 hónapos átlagkereset számításánál is csak a kérelmet közvetlenül megelőzően munkában töltött 1095 napot kell alapul venni. Vagyis az utolsó 36 hónapba nem számít bele az az idő, amely alatt a nyugdíjas nem dolgozik (pl. betegápolmányban töltött idő, munkaszüneti nap stb.).

A nyugdíj összegének módosítására van még egy lehetőség, éspedig a nyugdíjazást követően szerzett idő alapján, ha bizonyos ideig szünetelt a nyugdíj folyósítása, de az így munkában töltött idő nem éri el a 36 hónapot. Ilyenkor csak a szolgálati időt lehet módosítani, és ennek megfelelően a nyugdíjszázalékot emelni. Például az öregségi nyugdíjat 30 év szolgálati idő alapján állapították, s ehhez szerzett a dolgozó 2 olyan évet, amelyben a nyugdíj folyósítása szünetelt, akkor a szolgálati idő 30-ról 32 évre, s ennek megfelelően a nyugdíjszázalék 68-ról 70-re emelkedik. Nyugdíjalapja azonban továbbra is a korábbi nyugdíjnal megállapított átlagkereset marad.

Növekszik a százalék

A nyugdíjátcserelés iránti kérelmeket az illetékes megyei társadalombiztosítási igazgatóságokhoz kell benyújtani, de beadható a nyugdíjas munkáltatójánál működő nyugdíjelőkészítő bizottságnál is. Innen a szükséges adatok csatolásával a kérelmet a társadalombiztosítási igazgatóságnak küldik meg.

A társadalombiztosítási igazgatóság határozata ellen a nyugdíjas jogorvoslattal élhet: felszólamlást nyújthat be a határozatban megjelölt bizottságnál. E bizottság határozata ellen, ha csak a nyugdíj összege vitás, további eljárás nem folytatható, így bírósági döntés sem vehető igénybe. Az összegszerűségénél ugyanis tévedés a munkáltató által szolgáltatott adatokban, bérkimutatásoknál fordulhat elő, amelyeket a nyugdíjas felszólamlására a társadalombiztosítási igazgatóság, illetőleg a bizottság felülvizsgál, és tévedés esetén a helyes adatokat megkéri.

A felsorolt példák közül is látható, hogy az új nyugdíj megállapításánál számos tényezőt kell figyelembe venni, ezért az ilyen természetű ügyeknél ajánlatos megkérni a jogsegélyszolgálatot. Itt mind a jogszabályi lehetőségek ismeretével, mind pedig a tényleges ügyintézésrel segítséget kap az érdeklődő.

Szabóné dr. Lipesik Vera

Miért felelős a Toshiba?

Rekeszek, tároló- és szállító-ládák tömkelege, lapok, levelek százai. Mindez meg se kottyan a 72-es postahivatal császáranak: *Toshibának*; szemmel alig követhető gyorsasággal megméri, címre állítja, „elolvassa”, kódolja, szétosztja őket. Az sem veszi jobban igénybe, hogy augusztus 2-ától kezdve néhány napon át jócskán megszapordott a dolga, hiszen az amúgy is hatalmas napi adagot ugyancsak megtezték a táncalfesztiválra érkező szavazatok.

A fesztiválon elhangzott dalokat jelölő, irányítószámokkal megcímezett szabványos postai levelezőlapokat 1918-tól 1929-ig számozott zsákokba gyűjtik, melyek közül az utolsó — a Hungária együttes „tulajdonosa” — kevés híján színteljes volt 5-én, késő délután. Kísérőim, *Béres Károly*, a levéltovábbító osztály vezetője és *Horváth Mihály* géptermi csoportvezető, nevetve jegyzik meg, hogy itt aztán hamar kiderül, melyik zenekar, vagy előadó remélheti a legnagyobb népszerűséget. De a nyilvános eredményhirdetésig ez természetesen szigorú postal titok. Egy bökkenő marad csak: mi lesz azokkal a szavazatokkal, amelyekre feladók — a szinte mindig hibátlanul konferáló Kudlik Júlia túlzott pontoskodása miatt — a Magyar Televízió az adás végén közölt irányítószámát írták?

A fesztivál ürügyén „provokált” beszélgetés témája persze nem a táncdalok értékelése, hanem a Toshiba tudománya. Amelyről, mint minden postás szakember, ők is határozottan állítják, hogy ha a szabványos méretű küldeményt a feladó is szabványosan címzi — és természetesen a postások szintén gondosan készítik elő feldolgozásra —, a gép nem téved.

Kíváncsiságom azonban mégis kielégíthetetlen maradt. Mert annak ellenére, hogy ez kitűnő alkalom lett volna annak bizonyítására: a Toshiba most kитеhet magáért, hiszen több száz ezer szavazatot a lehető legszabványosabb levelezőlapra érkezett, nagyon körülményesen lehetett volna csak kimutatni, hogy az egységesen elnyomott, egyforma lapokból nagyobb százalékot tudott-e feldolgozni a berendezés, mint a napi vegyes levélszámból. Így a „postások kontra egyszerű levelezők” szellemében kerekedett barátságos eszmecsere után elbúcsúztam az elromlott klímaberendezés miatt legalább 40 fokban hőségben dolgozó „hetvenkettesektől”.

És eltöprengtem később azon, hogy csodának ugyan csodás ez a Toshiba — csak kissé finnyás. Kiderült ez abból az augusztus 5-i összefoglalásból is, mely szerint a Budapesti gyűjtött 18 ezer vegyes levélből 6 ezret — azaz egyharmadát — kézzel kellett kódolni, mivel a tökéletes gép nem hajlandó elolvasni a tökéletlen címezést. Nemhogy a rosszul, vagy rossz helyre írt irányítószámot, de még azt sem, ha például a nullát nem teljesen zárja be, kerekíti szabályos gömbölydedre a levélről, vagy — amit ottjártamkor éppen egy fesztiválszavazatos lapon, a magam szemével láttam — egy más számjegyet javít 4-esre a feladó.

Mint szenvedélyes levelező, kivételesen a magam példájára is hadd hivatkozzam: csak most tudtam meg azt, hogy a piros kockával ellátott valamennyi borítékra mindaddig helytelenül kopogtattam az irányítószámot: „szépen” a kalickákba és nem följük gépetem. Holott az első perctől kezdve presztizskérdést csinaltam abból: az én küldeményeim nem legyenek „Mr. Toshibának”.

Azt elvárni tehát egy ország lakosságától (mely a statisztikák szerint világviszonylatban is a leghamarabb tanulta meg alkalmazni az irányítószámokat, méghozzá rövid időn belül kétszer), hogy hibátlanul jegyezze meg a Japán után Magyarországon elsőnek alkalmazott módszert, enyhén szólva maximális igény. Hogy ha géppel címez, így, a kézzel, úgy írja a kü-

lönféléképpen előnyomott borítékokra a számokat, avagy tartson állandóan készenlétben az éppen alkalmazandó technológiának megfelelő levélburkolatot. S ezt még az is bonyolítja: bel- vagy külföldre postázza-e, ráadásul — éppen a posta és a kézbesítők érdekében — a fiókberlőknek ne a telephely, vagy a lakás cím szerinti irányítószámmal, hanem postafiókra.

A levelezőket, nemcsak a lakosságot, hanem a vállalati és hivatali adminisztrátorokat is, közvetlenebbül és kitartóbban kellett volna kézen fogni és erre megtanítani, a gépre előfeldolgozó postásoktól pedig pontosabb szakismeretet és nagyobb technológiai felelősséget várni. Vagyis — kissé szigorúbban fogalmazva — a pontosságáról egykor világhírnévnek örvendő Magyar Postának „a lakosság címez rosszul” jelszóval nem illene a feladókra hárítani annak a ténynek a felelősségét, hogy például a Budapestre Budapestre egy időben bedobott leveleknek bizonyos százaléka másnap, más része pedig több napos késéssel érkezik rendeltetési helyére.

Ha ugyan jó néhány el nem vész közben.

L. Simon Zsuzsa

Szegedi óvodások Érdén

A Postások Szakszervezete és a Posta Szociális Hivatal üdülési lehetőséget nyújtott a szegedi óvodásoknak. Ezzel a gyermekek üdültetését, valamint a szülők gondjainak enyhítését kívánták megoldani a szegedi óvodai szünet idejére. Az üdülést 32 négy-hat éves gyermek családja igényelte. A csoportot 3 óvodás és 2 dajka kísérte.

Július 13-án reggel 6 óra után indultunk vonattal. Az utazás izgalmasan égett gyermekek az ablakoknál, a gyermekeket fűtő szülők a vonat előtt tolongtak. Örömeinkre a búcsúzás zökkenőmentes volt, csak néhány szülő érzékenyült el. Budapestig az idő szinte elrepült, hiszen a gyermekek eddig alig utaztak vonaton, s ez is fokozta az utazás élményét. A repülőtéren mellett, amint egy felszálló repülőt láttunk, falakat reszkettető kiabálás támadt. Szerencsére a kocsiban megért emberek ültek...

A Nyugati pályaudvarról külön postás busz szállított bennünket Érdre. Az óvoda vezetője, *Sápi István* és a dolgozók nagy szeretettel fogadtak bennünket. A gyermekeknek az ismeretlen helytől való szorongását a dominó mintákkal díszített épület azonnal feloldotta, el is neveztek „dominó” óvodának. Az óvoda belső kialakítása, felszerelése, ellátottsága és rendje nemcsak a gyermekekből, hanem belőlünk, pedagógusokból is dicsérettel emlegetett ki. A zökkenőmentes elhelyezésről már előre gondoskodtak. Az ételmezeztető *Ambrus Józsefné* és a konyha dolgozói már az első ebédel beolták magukat a gyermekek szívébe. Az egész heti ellátásunk mintaszerű volt.

Magas, vállas, őszülő hajú férfi, *Agoston József* áll mellettem a robogó postavonaton. Ő a hírlapcsoport menetzvezetője. A kerekék egyhangúan kattognak. Az egyenleg szert elosztott anyag reggelre megérkezik rendeltetési helyékre.

— Beszéljen a munkájáról, ha nem zavarja a kétféle figyelés — kérem őt.

— A hírlaposok, egy-két kivételtől eltekintve egy mozgópósta kocsiban utaznak a „nagymozgósokkal”. Munkaeszközeik: a kocsik rakétráskaszának végébe beállított hírlapasztal, hírlapszákak, meg kötőzőfonal. A különböző menetekben más-más a létszám. Amelyik vonalon általában több az anyag, nagyobb a „legénység” létszáma is. Például ebben, a Kiskunhalásra menő kocsiban ketten megyünk a számolónővel, meg a három mozgós. Egyenlőgünk a megrendelő postahivatalok által kért újságmenyiséget tartalmazzuk. A számolónő kiszámolja a fedőlapokon szereplő különféle hírlapok mennyiségét. A kötőző összeköti egy köteggé az egy helyre menő anyagot. A menetvezető becsukolja, egyenlegezi, meg lerakja a kocsiban a megfelelő helyre. A nagyobb menetekben, ahol többen vannak, ott többfelé tagozódnak a munkafolyamatok.

Csinos, fiatal lány, *Plesovszki Katalin* áll a hírlapasztal másik oldalán, ő a számolónő.

— Egy fiatal, bájos nőnél milyen nehézségekkel jár, és hogyan befolyásolja életvitelét ez a munkakör? — kérdezem tőle.

A hírlap útja Budapestről vidékre

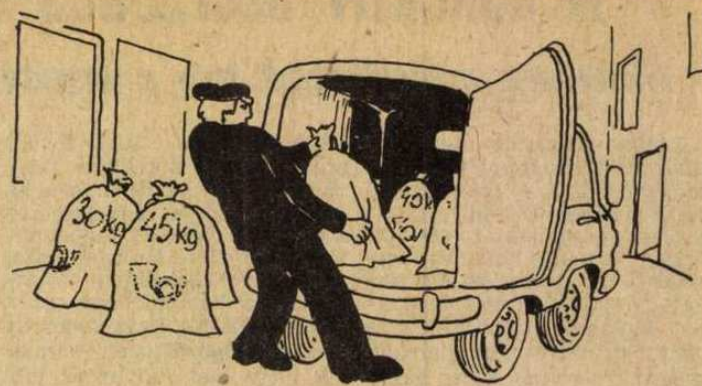
— Az éjszakázást nehéz megszokni. De hát a postavonatok mindig éjjel mennek, így éjszaka vagyunk úton. A menet végén kiszállunk a mozgóból, és személyvonattal visszamegyünk Budapestre, onnan meg otthonunkba. Sokan lakunk vidéken, és a hazaút még jó időt igénybe vesz. Általában, törődötten utazunk vissza; este meg újból kell jönni dolgozni. Mindennap úton vagyunk — szombat, vasárnap, ünnepnap is —, csak néhány szabadnap van. A tévéfilmeket ritkán látjuk, s emberi kapcsolatainkat is nehéz összeegyeztetni a munkaidővel. De van jó oldala is az utazásnak; sokszor jó társaság jön össze, elbeszélgetünk hazafelé, és az sem közömbös, hogy elég jól lehet keresni.

— Mivel szombat este dupla anyagot viszünk, majdnem mindig úton vagyunk, pedig ilyenkor szokott a legjobb műsor lenni a tv-ben — erősíti meg Józsi bácsi Kati panaszát, arról, ami a szerény kulturális életre vonatkozik.

— Jó keresetet emlegettek, pedig munkaidejüknek csak egy részét töltik valószínű munkával, a többiben „csak” utaznak, s aludni is tudnak.

— Igaz, hogy hazafelé „nem dolgozunk”, de a kényelmetlen kupékban legfőképpen rázkódva bóbiskolhatunk, s törődötten érünk haza. Igaz ugyan, hogy nem „húzzuk le” a nyolc órát egyhuzamban munkával, mint néhány szakmában, de megviseltem, szenderegve vagy virrasztva töltjük el az időt hazafelé, meg sokat vagyunk úton, távol a családuktól.

— Hogyan látja az utánpótlás kérdését Agoston szak-társ?

— Jó premizáltsága és érdekessége révén komoly és mozgásgalmas munkakör, de idővel sokunknál családi nehézségek vetődnek fel, különösen akkor, ha a feleség, illetve a férj más szakmában dolgozik. A kismamák közül már sokan nem térnek a gyes után visszazsáka számolónő munkakörébe. Ugyanúgy sok kötőző meg menetvezető — szintén főleg családi okok miatt — egy idő után más munka után néz.

A mozgókocin kívül gépkocsik is visznek hírlapot vidékre. Roburok meg Ifák a csomagok meg levélzsákak mellett sokszor roskadáig meg vannak rakva hírlapszákakkal.

Karcsú, fürgé mozgású, fiatal férfi, *Dóczi József* rakja a Központi Hírlap Iroda által készített zsákokat egy Ifába, amelyben már sok csomag és leveleszsák is van.

— Milyen szolgáltatás jár, és milyenek a munka nehézségei? — kérdezem tőle, amikor rám szán néhány percet.

— Vidékről járunk be Pestre az anyagért, itt a pihenőben alszunk néhány órát, reg-

gel felé felébresztenek bennünket, és folytatódik a munka. Berakodunk, az útvonal szerint csoportosítva az anyagot. A KHI zsákjai nagyon nehezek, van köztük harminc-negyven kilós is; a kocsiban való elhelyezésük — hozzájön még a helyszűke is —, bizony, igencsak igénybe vesz bennünket. A nehéz fizikai munka mellett még az irányítást is ismerni kell. Ha elvinnék a máshová szóló hírlapokat (kiváltképp a napilapokkal teli zsákokat), igen nagy kár származna belőle, mivel a tévirányított anyag már késve érne el rendeltetési helyére. A járatban ketten váltjuk egymást, és így csak kétnaponként kell jönni dolgozni, s másnap ki tudjuk a szabad időt használni. A feleségem a tsz-ben dolgozik, neki is segíték.

Akik reggel (vagy napközben) olvassák az újságokat, gondoljanak elismeréssel és együttérzéssel azokra a dolgozókra, akik éjszaka derekas, fáradságos munkával szállítják a hírlapokat.

Pálffy István

Korszerű épületben és szép környezetben, előtte önkiszolgáló egységgel, az üdülési idejével a közönség rendelkezésére áll a zánkai új postahivatal.

Postatörténetünk tárházából

Történetek a régi idők postásainak életéből

ABBAN AZ IDŐBEN, amikor a vasutakat Magyarországon még hírből sem ismerték, a postakocsik, azaz a delizsánsz holdvilágos éjjel vigan robogott a még kavicsot sem ismerő országosnak csúfolt utakon, akkor tíz mérföldnyi távolságra, két nagyobb város között közlekedni egy kilenc ülésel ellátott delizsánszon lehetett. A postakocsin magán talán a mai finnyásabb utazó sem talált volna kifogást, de ami a gyorsaságot illeti, göröcsös nevetésre ragadtatja a mostani vasutakon és hajókon utazni szokott nemzedéket.

A fent jelzett óriási „bátárnak” conducteur (kalauza) oly eredeti egyéniség volt, amelyet nem egykönnyen szűlt minden század. Ha hivatalos sárga kabátját alulról fölfelé egészen begombolta, és jól meghízott testét a nagy bátárban elsüllyesztette, nem akad ember, aki ne sajnálná a bárka elé fogott két sovány lovat, amiért ilyen hűstomeget kénytelen cipelni egyik helyről a másikra, és ami fő, sovány abrak mellett. A postamesterek lovai többnyire soványak. A postakalauzokat meg ütközben etetik, itatják, holott tiltva volt nekik a borral való elfogadása.

Szép nyári este volt. Fel és alá járkáltam az akácfákkal szegélyezett postaház előtt. Merengésemből a közeledő postásip jeladása riasztott fel. A

csendes postaház élénkebb színt öltött: lovak nyihogtak, kocsik futyörésztek. Az adott jelre a delizsánsz mellett tettem és bemásztam a kilenc ülésű kocsiba, és utánam beült a kalauz is (conducteur).

— Ön, ugyebár, N-be utazik? Na jól van, majd odaérünk holnap éjszakára.

A kalauz nevetésétől kísért válasszomra a „nagy masina” megindult. A tíz mérföldnyi átlomás elérésére huszonkét óránk volt. Jelszavunk volt: van elég időnk!

Vén „bárkánk” olyan kamnyarokat vett velünk, hogy azt sem tudtuk, északnak megyünk-e vagy délnek. Lassan haladt a bátár. A holdvilágos éjjel csend borította az egész tájat. Egy ideig diskuráltunk, aztán a kalauz hozzáfűzte a fekhely készítéséhez. A kocsik rejtett öléből előkerült párna, paplan, hálósipka, papucs stb. Aztán a holdnak tartva óráját, kijelentette, hogy erősen tizenegyre jár már az idő, „abrakolás” után lefekszik.

Az abrakolás a második átlomás, egy csinos faluban történt, de nemcsak a lovakra, hanem a kalauzra is kiterjedt. Tovább utaztunk, az országút-éra érve a kalauz elkezdett hortyogni, de az út annyira göcsörtös volt, hogy a szegény alvó, mint a könnyű labda, úgy dobálódott álmában. Sok

baja lehetett a borral és pálinkával, mert folytonosan azokról dörmögött.

A legközelebbi állomáson a boldog alvó a postakürt hangjára felébredt. Besietett a postaházba, dolgot ott elvégezvén, egy pár pohár bort öntve le ismét bemászott hálószozájába. Volt elég időnk. Reggel, amikor felébredt, elővette a pálinkás flakát és a reggeli hűs szél ellen egy korttyal erősítte magát. Mivel jól ki-aludta magát, jókedvű volt, és sokat beszélt, hazudott.

Valahányszor egy-egy falum mentünk keresztül, minden házról tudott valamit mesélni: mikor épült, ki lakik benne stb... Szokása volt minden utazót kikerdegni: Hol lakik? Van-e háza? Mikor épült? Vannak-e gyerekei? Férjhez ment-e már a lánya?

Délre egy szép kis faluba érkeztünk. Ott két óráig rostokoltunk. A faluba érve a kocsis megtűtötte a kürtöt, a kürtszóra aztán kinyitlak az ajtók és ablakok, és a kalauz kinek levelet, kinek csomagot, kinek ezt, kinek amazt, amivel megbízták, átadott, természetesen jó borralalóért. Azután a nagy kocsmában megebédeltünk, ami jól elhúzódt, hisz ráértünk.

Most már jobb kedvvel indultunk tovább, miközben a postakalauz átkot szórt azok-

Apróságok, epizódok

A hivatal dolgozói a vezetővel együtt azon igyekeznek, hogy jobb minősítést érjenek el. Az elhatározás szakszervezeti ülésen született. A feladatokat így jelölték meg: fokozzuk a küldemények forgalmát udvarias kiszolgálással, a sajtótermékek terjesztését 5 százalékkal emeljük, a kiszolgálást pontosabbá, ugyanakkor gyorsabbá tesszük. A munka, a teljesítés során apró epizódok is adódnak; íme néhány:

EGY LEVÉL: Feladó Réfó József Veszprémváros, 8438. Kelte: 1980. október 23. A borítékon címzett nincs. A cím viszont így lapul meg a boríték alján: Veszprém, Stadion út 10/C. III. 15. 8200.

— Ez a levél Dénes Béláé, az apósa küldi. — S a hivatal kézbesítője máris besorolja saját járatába.

KÜLÖNÖS LELET. A levélszekrényből délután 16 órakor Tóth Marika táviratkézbesítő szedte ki a leveleket. Belenyúlt hónaljig a hivatal falán lógó ládába. Hirtelen megdöbben. Keze egy kemény tárgyat érintett. Kivette. Levéltárca volt. Különös lelet egy levéltárca postai levélszekrényben. A gárda, a brigád felkutatja a tulajdonost. A becsületes megtalálónak semmiféle sem kellett volna félnie, ha személyesen kézbesíti a talált tárgyat, mert a tárcában nem volt pénz, de az iratok bizonyították, hogy az Bálint nénié. Am az ismeretlen jóakaró leleményes volt. Vigye el a postát! Úgy egyszerűbb — és tegyük hozzá — biztonságos.

El is vitték.

KÁLÓCZI NÉNI PÉNZE. Lajos bácsi nem valami ifjú kézbesítő, érti is az idősecskék nyelvét. Nyugdíjfitésük várják is az öregek már a kapuban. Táskájaiból akkurátusan huzigálja a nyugdíjcédulákat és a pirosasúkat, Ady-ban-kókat. Kálóczi néni ezúttal nem tudott a „Lajoskámna” elebe menni, szobájában várta a nyugdíját. Az pontosan 11 órakor meg is érkezett. Megkapja a szokásos cédulát, alá-körmöli aztán megszámlolja a pénzt. Felfigyel:

— Hallod, Lajos! Így ráfizetsz. Nem jól számoltad, ne-sze, itt a föle. Mert többet adtál.

Lajos bácsi nézi az öreg-asszonyt, majd a nyugdíjcédu-

lát, aztán hamiskásan elmosolyodik:

— Az a 300 forint énrajtam úgysem segít, legyen a tiéd, Juliska. — Látja, hogy az öregasszony nem érti. — El-nye, — mondja neki —, hát nem olvasol újságot? Benne volt a Népszavában is, hogy felemelték a nyugdíjat, akik kéri és akiknek jár. Azzal a 300-zal többet hozok most már minden hónapban.

Kálóczi néni hol Lajosra, hol a pénzre veti szemét, aztán ki-mondja:

— Mondd csak, Lajos! Mennyibe kerül egy hónapra az a Népszava újság?

Így az udvarias kiszolgáláson sem esett csorba, s ráadásul egyvel nőtt is az újság-el-fizetők száma.

Dénes Géza

Többet tettek, mint ígérték

A Posta Központi Jár-műte-lep szocialistabrigád-vezetői-nek ez évi tanácskozásán a résztvevők elhatározták, hogy a rokkantak nemzetközi éve alkalmából a kommunista mű-szakok bevételeinek 40 százalé-kát a mozgássérülteknek ajánl-ják fel. Ennek átutalása meg is történt. Azt gondolhatnók, hogy ezek után a brigádok ba-bérjaikon pihentek. Nem így történt. Az I. üzem Gagarin brigádjá tudomásul szerezte ar-ról, hogy az Állami Szociális Intézet Marczibányi téri Moz-gássérültek Intézete testsúly-mérleget szeretne beszerezni, de erre a bürokrácia tengeri kfgyója miatt csak hosszú hó-napok múlva és nagy anyagi áldozat árán lenne módja. Ek-kor elhatározás született, s azt azonnal tett is követte.

A mozgósított brigádtagok-nak, barátoknak, ismerősök-nek, sőt ismeretleneknek —

akik szintén úgy gondolkodtak, mint a Gagarin szocialista bri-gád —, s az üzem gazdasági és társadalmi vezetőinek segítsé-gével rövid időn belül sikerült megvásárolni a mérleget. Ezt a brigád néhány nap alatt átala-kította, hogy a mozgássérültek használni tudják, s a szüksé-ges hitelesítések után július 22-én Duhaj István brigádve-zető, Hegedűs István igazgató és Póta István szb-titkár je-lenlétében ünnepélyesen adta át Bekő Lajosné intézeti igaz-gatónak.

Az ünnepélyes aktust köve-tő beszélgetés és rövid séta keretében az igazgató bemu-tatta az intézetet. Seta közben a jelenlévőkben egyöntetűen az a gondolat fogalmazódott meg, hogy a mozgássérülteket nemcsak a rokkantak évében kell segíteni.

Dietz Kálmán

Bevált-e a kísérlet?

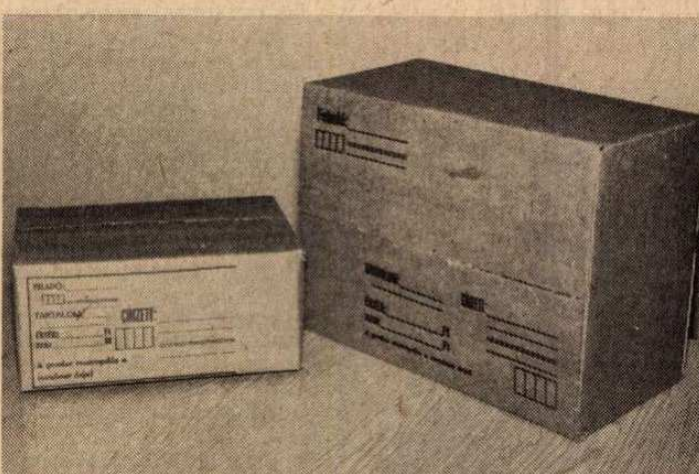
Népszerű az egységcsomag

Hiába a konténerkocsi, még-se lehet rendesen össze és egy-másra rakva szállítani a cso-magokat; ezenkívül szétsza-kadnak, kibomlanak — ten-gernyi bosszúságot okozva köz-ben postásoknak, ügyfeleknek egyaránt.

A panasz régi és indokolt, ezért a csomagok egységesítése — külföldön sok éve alkal-mazzák — már nagyon is idő-szerű volt. A Budapesti Posta-igazgatóság javaslatára tavaly december 1-től — szándékosan a karácsonyi csúcs előtt — kí-sérletképpen szabványos do-bozokban adhatják fel külde-ményeiket a fővárosiak.

Az új szolgáltatás részletei-ről, az eddigi tapasztalatokról Fábics Miklós postaforgalmi osztályvezető és Berta Jánosné ügyintéző tájékoztatta lapun-kat. Mint elmondták: nem volt könnyű „áttörni a falat”, hiszen a megszokottól való eltérés, az új, általában sose vált ki azonnali lelkesedést. Hogy mégis kipróbálhatták, annak is betudható, hogy az egységcsomagok bevezetésével járó valamennyi teendőt (elő-készítés, megrendelés, szétkül-dés, külön elszámolási rend-szer stb.) az igazgatóság, illel-ve az osztály magára vállalta.

Sikerrel. Mert amit még néhány évvel ezelőtt különböz-okok miatt nem tudott volna vállalni a Csepeli Papírgyár, azt tavaly, a tárgyalások után nem sokkal, határidőre szállí-totta. Nevezetesen kétféle

nagyságban 10 ezer darab, hul-lámpapírból készült, össze-rajtható dobozt, melyek fede-lére minden szükséges kitöl-tendő rovatot is előre nyom-tatnak: feladó, címzett, tartalom, érték.

A postahivatalokban 6 és 10 forintért árusított dobozok — melyekhez ragasztószalag és zsinag jár, valamint ha papír-al burkolják, többször is fel-használhatók — nem remélt sikert arattak. Még karácsony előtt újabb 10 ezret kellett rendelni belőlük. Először csak a lakosság — főleg a külföldre szánt küldeményekhez — „ka-pott rá”, de később olyan vál-lalatok, intézmények is, ame-lyek több százas tételben ad-nak fel csomagot.

Noha a hivatalok dolgozói sem újjongtak eleinte a szol-gáltatásért, az osztályvezető és az ügyintéző részletes fel-világosításának, a rendszeres ellenőrzésnek a hatására ha-mar megszokták, s mindenhol kifüggesztették a „modellt”. Mellette pedig a „Csomaghoz, külföldi káicsomaghoz egység-do-boz kapható 6 és 10 forintos árban. Mérete 30x20x14 centi-méter és 40x30x20 centiméter” feliratú táblát.

A kísérlet tehát bevált. Bi-zonyítja ezt egyrészt az, hogy januárban a nagyobb méretből (ebbe, például könyvből, akár 20 kiló is belefér) hűsz-, a ki-sebből harmincezeret rendelt a postaforgalmi osztály, másr-részt az is, hogy már a vidéki igazgatóságok is élénken ér-deklődnek utána. És mivel a dobozok „terítése sem jár kü-lönösebb gondnal — az amúgy is üres hétfői járatokkal kül-dik szét —, azt tervezik, hogy a tapasztalatok szerint sokak által igényelt kisebb méretek-keket bővíti a választékot, va-lamint keresik a módot a még biztosabb leragasztásra — pél-dául műanyag szalaggal.

Kicsit megijedtünk az előzetes tájékoztatón — mond-jak Jakab Lajosné, a 80-as hi-vatal vezetője —; tartottunk ugyanis attól, hogy sok több-letmunkával jár majd, főleg karácsony táján. Hamar rájöt-tünk azonban, hogy inkább könnyíti a dolgunkat, hiszen nem kell a címet keresgélni, ügyesebben lehet egymásra rakni, szállítani a dobozokat.

Néhány ügyfél drágállja — teszi hozzá Fétzer Jánosné —, a többség azonban hamar megkedvelte: decemberben idő előtt elfogytak. Akkor 200-at vettünk fel egységcsomagként a körülbelül 3800-4000 külde-ményből, júniusban pedig 60-70-et a 2000-2200-ból. Jelenleg egyetlen darabunk sincs már a nagyobb méretből.

Hozzáfűzik végezetül azt is, hogy főleg a magánfelek igény-lik az előre gyártott dobozo-kat (az intézmények többsége, így például a rádió, már amúgyis azonos méretűre cso-magolja postán továbbítandó küldeményeit), viszont tapasztalataik szerint még elkelne néhány méret, mert inkább a kisebbeket keresik.

Halmi Ida gyűjtéséből

— simon —

ÉJFÉLKOR

A filmek talán még az em-bereknél is gyorsabban öreg-szenek. A felújításokkal éppen ezért rendkívül csínján kell bánni, hiszen a hajdani sike-rek ma már neveltségeseknek tűnhetnek. A stílus, a proble-matika elavul, és amit a ma-ga idejében élménynek tartót-tunk, idegenné válik szá-munkra, ahogy újra peregni kezd előttünk a történet.

A film próbája tehát az idő. Ez, amely megmér minden kritikuskál jobban.

Révész György filmje, az idestova negyedszázada ké-szült *Éjfélkor*, mondhatni így túlélté korát. Először nyolc esztendő múltán került ismét közönség elé, és akkori fogad-tatása mintegy igazolta azt, hogy újra másorra tűzhető.

Amikor cselekménysora szü-lettet, maga volt a nyers valós-ág. Boldizsár Iván, Révész György és Bánk László, a há-rom forgatókönyvíró nem vár-ta meg a sokáig kötelezőnek ismert történelmi távlatot, ha-nem arra szövetkezett, hogy felidézzék, olyasvalamit, ami még mindenkinek ilyen vagy olyan okokból fájó seb volt. Elhallgatni azonban, másról beszélni hiba lett volna.

Az *Éjfélkor* 1956-ról szól. Nem vállalkozik természetesen arra, hogy az akkor tör-téneteket mélyszántóan ele-mezze, az okokat, az össze-te-vőket kutassa, csupán a kor-szak hangulatát idézi fel és azokat a körülményeket, ame-lyek oly ismerősek sokunk számára.

A film külön érdeme, hogy nem téizsek propagandisztikus megelevenítése, hanem való-

ban igényes alkotás. Egy fia-tal művészpár sorsába sűríti a félműlt közismert konfliktu-sait, s kitűnő drámai érzékkel azzal indítja, hogy Károlyi János színész és felesége, Vi-ki, 1956 szilveszterén útra ké-menzül. A fő kérdés e pillanatban a menni vagy maradni.

Az időskor hátravált. Egy fénykép indítja el az emléke-zés mechanizmusát, hogy az-után magunk is végigéljük életútjukat, amely idáig veze-tett. S részesei vagyunk dön-tésüknek.

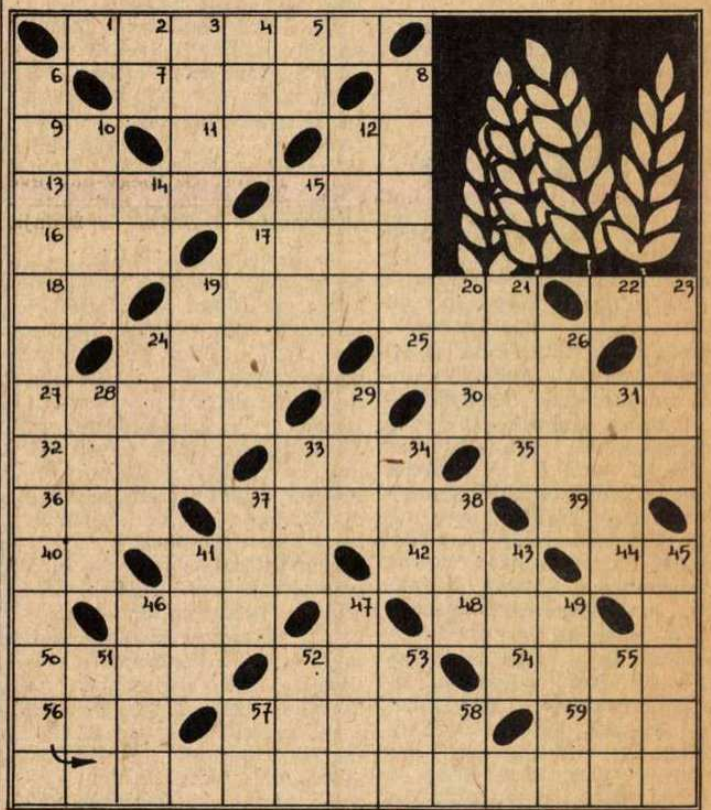
Az *Éjfélkor* állást foglal s hitet tesz mindamellett, ami-nek alapjait 1945 után rakták le ebben az országban. S azt sugallja, hogy magyarnak len-ni elsősorban itt lehet, ebben az országban.

Révész György rendezése pontos hangsúlyokat rak fel. S nemcsak az észhez, az érte-lemhez szól, hanem a szívek-hez, az érzelmekhez is. A sze-relmi történet szárait gyöngé-den bontogatja, de van bátor-sága a forgatókönyvírókkal egyetemben ahhoz, hogy a va-lóságához és nem a rossz érte-lemben vett optimista befeje-zéshez ragaszkodjék.

A színészek közül Gábor Miklós és Ruttkai Éva éli és nem játssza a főszerepeket. Külön kell szólni Rozsos Ist-vánról (Emil, a pesti vagány alakítójáról), aki oly pátosz-mentesen tudta az eszmei mondanivalót közvetíteni.

Szép és elgondolkodtató film az *Éjfélkor*. Híradás és lát-lelet annak idején, ma kordoku-mentum és igaz művészet.

Ábel Péter

Az új kenyér ünnepe alkal-mából egy szép népdalból idé-zünk: ... *Édesanyám fehér fej-kendőben* ... — folytatás a függőleges 6. alatt.

VÍZSZINTES

1. A kenyérsütés egyik fő ke-lleke. 7. Préselt gyapotsco-mag. 9. Európai nép. 11. Azonos római számok. 12. Papír-mérték. 13. Petőfi Pálja. 15. Norvég, román, spanyol autók betűjele. 16. Emelkedett han-gú költemény. 17. 1848-ban a Baththyány kormány igazsá-gügy-minisztere volt. 18. Álló-víz. 19. Itt sül a kenyér. 22. Ifjúsági folyóirat. 24. Neves ökölvívónk. 25. A Csongor és Tünde nólakja. 27. Kávémar-ka. 30. Gabonaörlemény. 32. Kifigurázás. 33. A kenyér mes-tere. 35. Nem szoros. 36. Mátk-a. 37. Öröklőzem. 39. Kétfégyű mássalhangzó. 40. Sporteszköz. 41. Függőleges helyzetből fer-de helyzetbe kerül. 42. Golyós-csapágy-márka. 44. Kettőzve cukorka. 46. Gázlómádár. 48. Az áram teszt. 50. Község Bor-sod megyében. 52. Létező. 54. Énekesmadár. 56. Élelméze-s-ügy: világszervezet. 57. Vízi járművet mozgásba hozó esz-köz. 59. Latin én.

FÜGGŐLEGES

2. Folyó a Szovjetunióban. 3. Együtt nem maradó. 4. Nem-mozog. 5. Fegyveres rendfenn-tartó különítmény a fasiszta

Németországban. 6. Az idézet folytatása. 8. Hosszúhús ke-nyér (névelővel). 10. Földrajz-tudós, regényíró. 12. Közlé-e levélben? 14. A tantál vegyje-le. 15. Verne kapitánya. 17. Ovi másképpen. 19. Nagylel-kű pártfogás. 20. Római szá-mok. 21. Zola keresztneve (fon). 23. Félíg: híres kémmő. 24. Olasz filmsztár személyne-ve. 26. A madarak királya (né-velővel). 28. Uri... (Móricz-regény). 29. Nem egézs. 31. Azonos mássalhangzók. 33. Tv-rendszer. 34. Éra. 37. Mi-nisztérium névbetűi. 38. Bé-ke oroszul. 41. Szülő, unoka is van ilyen. 43. Duna menti város. 45. Forró. 46. Divatja-múlt rang. 47. Férfinév. 49. Ruha része. 51. Határozott né-velők. 52. Esztendeje. 53. Ne-ves színészünk. 55. Nyelvtani fogalom. 57. Latin és. 58. Hal-fajta.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: szept-ember 10.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: *Lábténisz, feje-lés, a tollaslabda, távgyalog-lás, teke.*

Könyvtalványt nyertek: Karsai Sándor (Budapest), La-banc Istvánné (Emőd), Né-meth Istványa (Budapest), Szilá-gyi Katalin (Nagy-lak), Tóth Gáborné (Piliscsaba).

Teherszállítás biztonságosan

A posta azok közé az intézmények közé tartozik, amely országsszerte jó néhány tehergépkocsit tart üzemben. A közlekedésszervezés gyakorlati tapasztalatai azt bizonyítják, hogy igen sok tehergépkocsi-vezető nem ismeri a rá vonatkozó legfontosabb, elengedhetetlenül szükséges közlekedési szabályokat. Igaz, hogy a szabályok megtartásáért elsősorban a gépkocsi-vezető felel, nem árt azonban, ha a rajta utazó, a rakodásban részt vevő munkások, egyes dolgozók is tisztában vannak a rájuk vonatkozó előírásokkal. A törvény, a jogszabály, így például a KRESZ nem tudása ugyanis nem mentesíthet senkit sem a felelősségre vonás alól.

Mi minősül teherkocsinak?

E gondolatokkal vezéreltetve kívánjuk a lap hasábjain keresztül az olvasók, tehergépkocsit üzemeltetők, használók, járművezetők figyelmét felhívni, velük ismertetni — a teljesség igénye nélkül — az idevonatkozó közlekedési szabályokat. Erre elengedhetetlenül szükség van, mivel nemcsak a fővárosi útpályáin, hanem az ország többi helységének útjain is sok jármű közlekedik. És bizony, aki nem ismeri alaposan a közlekedési szabályokat, közötti baleseteket idézhet elő, vagy válhat baleset áldozatává. Személyi sérüléssel vagy anélkül is az anyagi kár általában tetemes, jelentős.

Bevezetőben tisztázni kell, hogy milyen járművet nevezünk tehergépkocsinak. A KRESZ meghatározása szerint tehergépkocsi a személygépkocsi, az autóbusz, a trolibusz és a vontatót kivéve minden gépkocsi.

Ezek után nézzük a teher-szállításra vonatkozó legfontosabb ismeretanyagot!

Terhelés, rakományképzés

A járművet megterhelni csak oly mértékig szabad, hogy önsúlyával együtt a megengedett legnagyobb összsúlyt ne haladja meg. Nap nap után látni olyan tehergépkocsit, amelynek a túlterhelés következményeként menetdinamikai tulajdonságai bizonytalan-nak válnak. Számos esetben a tehergépkocsi gumibroncsa defektet kap, a rakfelületet körülhatároló oldalfalak szét-törnek és a szállított áru teljes egészében vagy legalább részben az útpályára kerül, megsemmisül. Ezáltal közvetlen balesetveszélyt idéznek elő a felelőtlen járművezetők. Gyakori eset, hogy a rakomány a jármű ajtajainak, illetve a rakfelület oldalfalainak lezárását gátolja. A rakományt úgy kell rögzíteni, hogy el ne csússzon, le ne essen, le ne szóródjon, ki ne ömöljön.

Minden körülmények között be kell tartani, tartatni, hogy a rakományt a járművön — annak belsejében, illetőleg rakfelületén — úgy kell elhelyezni, hogy a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse.

Gondoskodni kell különösen arról, hogy a rakomány a járművezetőjét a szabad kilátásban és a vezetésben, a forgalom többi résztvevőjét pedig a jármű fényjelző berendezéseinek észlelésében ne akadályozza.

A rakodásnál kerülni kell a felesleges zajt, az útpálya beszennyeződését.

Számos esetben szemtanúi lehetünk annak, amikor aluljárókban tehergépkocsik szorulnak be, mivel a járművezetők nem veszik figyelembe a magasságkorlátozásokat. A magasság a jármű magasságával együtt a 4 métert nem haladhatja meg.

A zárt kocsiszekrényű jármű tetején — a személygépkocsin is — rakományt elhelyezni akkor szabad, ha a járműre tetőcsomagtartó van biztonságosan felszerelve. A nyitott rakfelületű járművön a rakomány úgy is elhelyezhető, hogy a rakfelületen túl előre legfeljebb a jármű elejéig, illetőleg a járművön túl hátra

legfeljebb 2 méterre, de a rakfelület hosszának felénél nem nagyobb távolságra nyúljon, vagy oldalra, úgy hogy a rakomány és a jármű együttes szélessége a 2,5 métert ne haladja meg. A pótkocsit vontató jármű rakománya hátra nem nyúlhat túl a rakfelületen.

Igen fontos követelmény, hogy a járművön túl nyúló rakományt (álló járművön is) legalább 40x40 centiméter méretű piros, vagy piros-fehér csíkos zászlóval, illetőleg táblával kell megjelölni, éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ezen felül a hátra kinyúló rakományt piros fényű lámpával és piros fényvisszaverővel, az oldalra kinyúló rakományt előre fehér fényű lámpával és fehér fényvisszaverővel, hátra piros fényű lámpával és piros fényvisszaverővel meg kell jelölni.

Személyszállítás tehergépkocsin

A tehergépkocsi-vezetők részéről többször hangzik el kérdésként, hogy a tehergépkocsi rakfelületén milyen esetekben szabad személyt szállítani. Mivel emberek biztonságáról van szó, szigorú előírások szabályozzák a személyszállítást.

A rakfelületen a szállított személyek számára megfelelő rögzített és biztonságos ülőhelyet kell kialakítani. A rakomány a szállított személyt nem veszélyeztetheti. A tehergépkocsin szállított személyek száma — a vezetővel együtt — a 9-et nem haladhatja meg. Pótkocsin személyt szállítani általában tilos, kivéve, ha ez a járműszerelvény biztonságos közlekedéséhez szükséges. A pótkocsi hatósági engedélyben meghatározzák a szállítható személyek számát.

Ide kívánczik az a fontos szabály is, hogy a vezető, mielőtt a járművel a telephelyről (garázból) elindul, köteles a kormányberendezést, fékberendezést, a gumibroncsok, valamint a világító és fényjelző berendezések állapotát, kifogástalan működését ellenőrizni.

A közvélemény joggal elvárja, hogy a közúti forgalomban csak olyan járművezetők (tehergépkocsi-vezetők) vegyenek részt, akik a közlekedési ismeretekkel fel vannak szerelve. De az is fontos, hogy a járművek is megfeleljenek az általános biztonsági feltételeknek, ne veszélyeztessék a közlekedés rendjét, biztonságát és esztétikailag is kifogástalan állapotban legyenek.

Reméljük, hogy az itt leírt gondolatok arra fogják ösztönözni a tehergépkocsi-vezetőket, a járművek üzemeltetőit, hogy a KRESZ-könyvet elővéve azt kellő mélységben tanulmányozzák. Örök érvényű megállapítás, hogy az a gépjárművezető aki a KRESZ szabályait kifogástalanul ismeri, annak szellemében udvariasan közlekedik, kisebb valószínűséggel okoz balesetet, vagy válik annak áldozatává.

Sztéhló György

Fényképezőgép postás kézben

A VÁROS PEREMÉN
Horváth Ákos
díjnyertes fotótele

Mondhatom az eredményt?

Vajon mit szólnánk mi, asszonyok, ha férjünk reggelente az előfizetett újság helyett, mondjuk egy kagylóláncot húzna elő a levelesládából. (Ezt a Guineai-öböl vidékén még ma is a hírek, üzenetek átadására használják az emberek, színük, számuk, egymáshoz viszonyított helyzetük adja az információ lényegét.) Meleg tekintettel nyakunkba akasztanák, s minket nézve a buszon, megtudnák, kik háborúznak, hol kötöttek békét, kit ütöttek el, mikor adják át az ezredik lakást. Így meg szabadulnánk az újságolvasásnak a leszállásig tartó unalmas magánszámától. De ne kalandozzunk olyan messzire, maradjunk inkább a József nádor téren! Annál a 19 asszony-nál, akik a Posta Központi Hírlapiroda közületi előfizetési osztályának lapindító csoportjánál dolgoznak. Nekünk, újságelőfizetőknek vezetnek folyószámláinkat, nyilvántartják, szállították az újságjainkat.

Szeretjük, szívesen végezzük ezt a munkát — kezdi a beszélgetést Kaszán Józsefné, a Petőfi brigád vezetője. — Ezen a munkaterületen mindenki bebizonyíthatja szervezőkészségét, rátermettségét.

Kaszán Józsefné brigádvezető

Nálunk a munkaerő-vándorlás ismeretlen fogalom. Ellenében a tablókiíró csoporttal, ahol a nagy létszámbány miatt a lányok nem tudnak megbirkózni a sok munkával. Mi segítünk nekik, így aztán a saját munkánkra csak négy óra után kerül sor. Hogy mit szól a családjuk: eleinte nem értették nekik, de végül megszokták.

Két nagy fiam van — folytatja a brigádvezető —, mellettük végeztem el levelezőn a gimnáziumot, és ötösré vizsgáztam a segédtiszt kiégésztő tanfolyamon. Ilyen jó kollektívában, mint a miénk, nem nehéz helytállni. Ide hoztuk dolgozni a nyári szünetben a gyerekeinket is. Nem olyan régen a fiam is itt ült mellettem. Nézzé csak Sztamkó néni! Nyolcvanegy éves, a KHI megalakulása óta itt dolgozik. Mint nyugdíjas, minden évben visszajár közénk. Aztán Fülöp Lajosné, ő is itt kezdte harminc évvel ezelőtt. No és a többiek: Szűcsné, a két Tózsérné, Takács, Magyarné, Gáspárné, Kálosné, Pazsiczki-né, Rubitsné, Oriné, Ábrahám-né, Farkasné, Gráber Klára, Karai Erzsébet, Borbélyné, Nagyné, mind régi dogozónk.

A legfiatalabb köztünk Kovács Edit, a gimnáziumból került ide, három évvel ezelőtt. Most felvételizett a számítógéppel tanfolyamra.

Tekintgetek az íróasztalon tornyosuló papírhalmok között a kartonos dobozokkal körülvett asszonyok felé, s próbálom rájuk ruházni a brigádvezető mesélt rövid sztorikákat. Négy szobában, egymástól elszigetelve végzik munkájukat. Mondják, együtt sokkal könnyebb és jobb lenne. Itt volt például a januári árváltozás. Négy hónapig dolgoztak az újságelőfizetők kartonjának újraszorzásán. Kemény munkát követelt a brigádtól. Fejenként 2500 folyószámlát írtak át.

Lapozgatom a brigádnaplót. Megtudtam belőle, amit a bemutatkozáskor elhallgattak: hogy újítási javaslatokat tesznek, melyekből már egyet el is fogadtak. A módszertani lapok nyomdai előállítására Rubits Pálné ötlete volt. Pénzjutalmat kapott érte. A munka, a tanulás, a sok túlóra mellett kismamákat látogatnak, a zsirai szociális otthon szellemileg fogyatékos gyermekeit patronálják, ajándékokkal kedveskednek nekik. Családostul járnak kirándulni és együtt voltak a Planetáriumban is. Nagyon tetszett, hogy nem ragasztják be a mozi- és színházjegyeket a kultúráért vívott harc szimbólumaként; azt hétköznapi személyes ügynek tekintik. Megemlékeznek azonban az évfordulókról, és leírják a Vörösmarty irodalmi műsoron szerzett élményeiket.

Az egyik oldalon rögtön megakad a szemem egy újságkivágáson: „Mondhatom az eredményt? Hát hadd mondjam, azaz hogy hadd írjam le én is:

„Az 1980. évi munkaversenyben elnyerte a Posta-vezérgazdát és a Postások Szakszervezete Elnökségének kongresszusi oklevelét.”

A kétszeres aranyérmes Petőfi brigád nem éri be ennyivel. Jövőre megpályázzák a Posta Kiváló Brigádja címet.

Csillag Mária

Karai Erzsébet, Pazsiczki Istvánné és Tóth Istvánné

Kovács Edit, Gallina Miklósné és Takács Magda

Ha a kutya megharapja a postást...

Régi, sokszor idézett történet: Lelkesedéstől kipirult arcú slapaj, azaz kezdő, fiatal újságíró ront egy kisvárosi újság szerkesztőségébe.

Szenzáció, szenzáció! A fűszeres kutyája megharapta a postást!

A szerkesztő, mit sem törődve a fiatal kolléga izgalmával, tovább szalonnázik. Néhány perc múlva mondja:

Barátom, jegyezze meg: ha a kutya megharapja a postást, mindennapos eset. A szenzáció az, amikor a postás harapja meg a kutyát.

De félre a tréfával! A kutya, bizony, sokszor gátolja a kézbesítőt. Különösen kertes házak örzői között akad néhány harapós. Eppen ezért, megkérdeztük az Állami Biz-

tosító illetékeseit, milyen biztosítási védelemben részesülhetnek postásaink.

Ha az említett baleset bekövetkezik, a dolgozó többféle biztosítási jogcímen is igényt tarthat térítésre. A kutyatartó felelősségbiztosítása alapján, mely a lakásbiztosítás része, ezenkívül a dolgozó CSEB-biztosítása, illetőleg egyéb saját személybiztosítás alapján.

★

Érdemes néhány szót szólni egy újfajta biztosításról, a nyugdíj-kiegészítő, rokkantsági és betegségi biztosításról, amely nemcsak a kézbesítőknek, hanem a Postás Dolgozó valamennyi olvasójának érdeklődésére számot tarthat, különösen azokéra, akik olyan

rendszeres jövedelemmel is rendelkeznek, amely után nem fizetnek nyugdíjjárulékot.

Ha valaki nyugdíjba megy, váratlanul baleset éri, vagy beteg lesz — de hát mikor nem váratlan egy baleset, ki várja a betegséget? —, az esemény bizony alaposan megbillentheti a családi költségvetési mérleget. A táppénz csak némileg pótolja a kiesett jövedelmet, és nem fedezi a sok, ilyenkor szükséges rendkívüli kiadást.

Ennek a visszásságnak a megoldására dolgoztak ki az Állami Biztosító szakemberei a fentemlített biztosítást, amelynek lényege a következő:

A dolgozó — igényel szerint — öt egységnyi (1000—5000 Ft) nyugdíj-kiegészítés között választhat, amelyet kívánsága szerint 50, 55, 60, 65 vagy 70 éves korától élete végéig havonta folyósítanak számára. (Természetesen az AB egyik legújabb szolgáltatásával, az évi 2 százalékkal emelve.)

Ezenkívül a biztosítás legalább 8 napos betegállomány után is segítséget nyújt, hiszen napi 100—500 forint táppénz-kiegészítéssel enyhíti az anyagi gondokat.

A szerződés egy összegben fizetett rokkantsági térítést is tartalmaz munkaképesség-csökkenés vagy - elvesztés esetén.

A fizetendő havi díj összegét meghatározza, hogy a dolgozó milyen összegű nyugdíj-kiegészítést szeretne, mikortól igényli ezt, és hány éves, amikor a szerződést megkötöti. (Minél fiatalabb korban köti meg, a havi díj annál kisebb.) Példaként: valaki 35 éves korában köti meg, a szerződést egy egységre, vagyis 1000 forintra. A járadékot 60 éves korától szeretné kapni. Ebben az esetben biztosításának havi díja 294 Ft. (Nagyobb összegű, több egységnyi nyugdíj-kiegészítésre is igényt tarthat, természetesen nagyobb havi díjért.)

Pataki Kálmán

A sportolást nem lehet abbahagyni

Arcképek az országos postás kulturális és tömegsportnapokról

Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtájtára megnyitja az országos kulturális és sportnapokat

Augusztus első szombat-vasárnapján aki csak tehette, menekült a fővárosból, delegálabbis víz mellé igyekezett, hiszen a hőmérséklet jócskán meghaladta a 30 fokot. A rekord meleg rekord állóképességet követelt attól az 1400 postás sportembertől, akik az országos postás kulturális és sportnapokon a PSE zuglói sporttelepén versengtek a különböző sportágakban.

Az országos postás kulturális és sportnapok 1958 óta gyűjtik össze két évenként az ország valamennyi postahivatalkából és üzemből a sport-szerető dolgozókat. E rendezvény — amellyel, hogy évről évre egyre több postást vonz — 1980-tól a SZOT kezdeményezte munkahelyi olimpia hatására minőségi és ezt követő mennyiségi változások ment át. Az eddigi gyakorlat szerint bajnokságokon — amelyek már az alapszervek legjobbjai vettek részt — dönt el, hogy kik indulnak az országos sportnapokon. Ezek a „selejtezők” talán túlságosan is eredményközpontúak voltak, óhatatlanul szűkítették a sportolni vágyók számát. Ugyanakkor a munkahelyi olimpia nemcsak rendszere-szebbé teszi a testedzést, ha-

nem a kisebb közösségeket, több dolgozót bevonva válogatott sportnapok is. Az volt a cél, hogy a program mind színesebbé váljék, ezáltal is több sportoló nevezhessen be, s nem baj, ha kicsit hátrébb szorulnak a teljesítmények, hogy a jó eredmény csak plusz öröm legyen. Az utolsó, 1979-es sportnapokon aratott először osztatlan sikert a családi vetélkedő, azóta ez az egyre változatosabbá váló „sportág” a családok kedvelt műfaja. Az idén először — a területi és egyéni javaslatok alapján — hódít a fejelés, a lábtenisz és a tollaslabda. A játékosok, a mozgás élvezetét, ezért a rendezők minden ilyen jellegű kezdeményezést szívesen vesznek. Mindez nem zárja ki, hogy a valóban kiváló teljesítményt nyújtókból igazolt versenyző, sőt válogatott sportoló váljon, mint ahogy az eddigi sportnapoknak is volt néhány fölfedezettjük.

Innen indult

— Egyszer régen — kezdte az igaz mesét **Andrásfay Endre** — **Farkas Zoltán**, postás gyalogló rábeszélte, ugyan venni részt egy gyaloglóversenyben. Ha jól emlékszem, éppen egy postás találkozó történt, néhány barátommal, kíváncsiságból, vagy talán virtusból el is indultam. Igaz, hogy az utolsóik nagy éntünk célba, de közben nagyon jól éreztük magunkat, és már akkor ott elhatároztam, hogy a következő versenyre lehetőséget sem hagyjuk ki. Így történt aztán, hogy a legközelebbi sportnapon második helyezést

értem el, azután pedig mindig első lettem. Még mindig nem vettem túl komolyan a gyaloglást, mint sportot, csupán szerettem csinálni.

— Mi volt a „döntő lépés” a válogatottsághoz?

— Ezzel minden év más-jában hagyományos gyaloglóverseny van, melyen 4 évvel ezelőtt **Havasi István** és **Grémen Miklóssal** együtt elindultam. Az itt szerzett előkelő 7. helyezés tette igazán fontosá a gyaloglást az életemben. Ettől kezdve **Havasi István** edző irányításával elkezdtem a napi komoly

edzéseket. Az eredmény nem váratott sokáig magára, a legutóbbi budapesti bajnokságon elért jó teljesítményem alapján 1980-tól válogatott kerettag lettem. Az eddigi legjobb eredményemet idén áprilisban a békéscsabai nemzetközi versenyen sikerült elérni. A legközelebbi igen jelentős erőpróba lesz a Lugano-kupa, amely egyúttal világbajnoki selejtező. Most készülök.

— Visszahúzza a szíve síkerekének elindítójárat, a sportnapokhoz?

— Részben. Másrészt segítetek a verseny rendezőinek, illetve a most induló gyaloglóknak, hátha akad a versenyzők közt olyan — mint én is annak idején — aki a tömegsport adta lehetőségnek köszönheti majd, hogy igazi sportoló, válogatott, gyalogló lesz.

Akik „csak” szeretik a sportot

A labdajátékok szerelmese

A csarnokban bukkanunk rá a miskolci **Sárosi Béláné**-ra.

— Kedvencem a pingpong. Valójában gyerekkoromban szerettem meg, azóta egyfolytában tart ez a vonzalom. Az is igaz, hogy szívesen játszom az összes többi labdajátékkal is. 15 éve vagyok postás dolgozó, azóta minden sportnapon részt veszek, elsősorban természetesen mint asztaliteniszező. A legjobb eredményemet, a harmadik helyet 1978-ban értem el. Soha nem csináltam hiúsági kérdést sem a sikereimből, sem a sikertelenségekből, egyszerűen örülök, hogy itt vagyok, hogy találkozzom régi ismerősökkel, barátokkal; mozgunk, kapcsolódunk. Számomra ez ilyen egyszerű. Vitathatatlan, hogy ehhez szeretni kell a sportot, a mozgást. A lányom már két éves kora óta hozom magammal, most is alig várja pajtásaival együtt a pingpongverseny végét, hogy birtokba vegyék a terepet.

Sárosi Béláné az asztaliteniszben a 4. helyet szerezte meg.

A tekéző testvérek Szegedről

A Rácz fivérek, **Lajos** és **József**ről legfeljebb egy éles szemű antropológus állítaná első látásra a vérokonszistenciát, viszont a tekecsarnokban mozogva és egymásnak is szurkolva nézve őket, egy magamfajta „teke-laikus” is rögtön észrevenné, hogy nagyon lelkesen és kitűnően tekezik, kiváltságosan a báty, **Rácz Lajos**.

Sokan lebecsülik ezt a sportágot, mert a többihez viszonyítva nem megterhelő. Pedig állíthatjuk, hogy a figyelem nagy összpontosítását igényli és még nagyobb ügyességet, nem beszélve arról, ha jól összeszámoljuk: egy-egy versenynél a 100–120 dobás körülből 20 mázsányi erőki-fejtést igényel. És nagyon izgalmas játék! Hallatlanul nagy előnye, hogy kortól független sportág, a 20 éves éppúgy eredményesen művelheti, mint a 60-as korosztály. Ha minden igaz, 1983-ban talán felépül Szegeden is az új postás tekepálya, ugyanis hosszú idő óta csak bérelt pályán játszhattunk. Pedig micsoda előnye van annak, aki saját, jól kitapasztalt pályán versenyezhet! Mindenesetre, amint elkészül, első dolgunk az lesz, hogy egy országos postás tekeversenyt rendezünk. És itt hadd említsük meg **Kovács Katalin** nevét, aki a Szegedi Postaigazgatóság kulturális és sportfelügyelőségének már 10 év óta lelkesen szervez, sokat tesz a tömegsport ügyéért. Elsősorban neki köszönhető, hogy a postás sportnapokon már évek óta a szegediek vesznek részt legnagyobb számban.

Rácz Lajos 467 fával a második, öccse, **József** 453 fával az ötödik helyet érte el.

Egy „rangidős” és aki nemrég kezdte

— Úgy tudom, Debrecenből jöttök.

— Pontosan, Nagycserkesz postahivatalból — mondja **Bánszki Júlia**, miközben sebesült térdét tapogatja. Ezt

a horzsolást még otthon, egy labdarúgó-mérkőzésen szenvedtem el. Nagyon szeretek focizni, bár azt hiszem, nem nagyon tudok. 1960 januárjától vagyok postás, egyúttal a sportnapok állandó résztvevője, mégpedig — sajnos, nem dicsekvésre való — a futók közt rangidős. Kicsit ugyan fáj a térdem, de futásban és magasugrásban azért most is indulok, lesz, ami lesz. Bár eddig futásban mindig az első hat között voltam. Valószínű, nem lettem volna igazán jó profiverenyző, mert nagyon izgulok, ugyanakkor hiányzik belőlem a győzni akarás dühe. Így aztán megmaradtam a sport, a mozgás szereteténél. Reggelente otthon is futok 2–3 kilométert, tagja vagyok a helyi MHSZ-nek, szóval amolyan folyton mozgó vagyok. És, ha szabadna a fiataloknak tanácsot adni, mint vöröskeresztess aktív és mint sportszerető mondanám: eddzenek többet és cigarettázzanak kevesebbet.

Ezzel a jó helyezések elmaradtak, de a részvétel is pontot hozott a debreceni csapatnak.

A kislétszámú postahivatal hírlapfelelőse, **Nagyné Nánási Mária** látva, bárki megálapíthatja, hogy sportol.

— A középiskolából hoztam magammal az atlétika szeretetét, pontosabban ott kezdtem súlylökő és kézilabdázó pályafutásom, melyet mint postás dolgozó 1975 óta folytattam. Hogy most itt lehetek, a tömegsportmozgalomnak köszönhetem. Alighogy dolgozni kezdtem a postán, élüzem címet kaptunk, melynek ünne-

Dobogón a posta legerősebb atlétái

pélyes átadásán jelen volt **Kozempel Zsuzsa**, a debreceni területi kulturális és sportfelügyelő. Résztvevőket toborzott az éppen esedékes igazgatóság versenyre. Jelentkeztem. Másnap a verseny győzelmével végződött. Így kezdtem sportolni, mint postás. Igazából a súlylökéshez hozta a szívem, már három alkalommal voltam egyéni első. Most elég szoros a mezőny, és sajnos, én is eléggé ideges versenyző vagyok, sokszor ezzel rontok a helyezésemen.

Nagyné Nánási Mária súlylökésben 3. lett.

A sportolók között veterán

Schreier Béla 1947-től 1975-ig rúgta a bőrt, mint a Pécsi PSE középpályás játékosa. Azóta társadalmi edző az egyesületben, de egy személyben intőző, szakosztályvezető, tömegsportfelügyelő az üzemből. — Mindehhez hozzájárul még — nagyon kellemes mo-

Nincs gondunk a jövőre: növekszik az utánpótlás

gási lehetőségként — a kispályás labdarúgás aktív művelése, nem is eredménytelenül. Az őszi-tavaszi bajnok-

ságokon eddig még mindig sikerült az első három hely valamelyikét megszerezni. A téli hónapokban pingpongozni szoktam.

Most egy nagyon jó gárdát sikerült összehozni lábteniszben. Reméljük, az első helyezést évek óta tartó Tisg csapatát megfosztjuk az újabb babéroktól.

Én hiszek a sportolás egészségvédő hatásában. E hitemben egy váratlan infarktus meg is erősített. Állítom ugyanis, hogy a gyógyszerek mellett az ésszerűség határain belül mozgás, sportolás gyógyított meg. Ha végre abba kell hagynom majd az aktív sportolást, az utánpótlást fogom nevelni. Nem akarok elszakadni a sporttól.

A Pécsi Postaigazgatóság lábteniszesei a 3. helyen végeztek.

Élsportolók voltak

Az NB I-es kosarazó

Lőkös Imréné Sopronban 25 éve egy helyen, egy asztalnál dolgozik, mint műszaki rajzoló.

— A postán 1956-ban alakuló kosárlabda csapatban kezdtem játszani. Először megyei bajnokságban, aztán az NB II-ben játszottam, végül az NB I-ben kosaraztam, 6 évet, Idestova 10 éve hagytam abba, viszont a lányom folytatja. Bár nem postás, de a postás kosárlabda csapat tagja, az NB II-ben játszik. En is állandó résztvevője vagyok minden postás sportmegmozdulásnak. Eleinte a közép- és hosszútávú futás, valamint a röplabda vonzott. Később a kevésbé robbanékony számokat választottam, a súlylökést és a tekét. Az utóbbit nemcsak, hogy nagyon szerettem, hanem úgy gondolom, kell is csinálnom, hiszen játékra, mozgásra mindig szüksége van az embernek.

Lőkös Imréné tekében a 4., súlylökésben 11. lett.

A válogatott kajakos

Fejős István, amióta csak részt vesz a postás sportnapokon, egy-két alkalmat kivéve a súlylökés állandó nyertese.

— Eddig nem volt nehéz megszoknom az első helyezést, tudniillik mint kajakos, kiégésztő erősítőként, löttem a súlygolyót. 1958-tól, mint a Tig dolgozója, valamennyi sportnapon és szinte minden sportágban ott voltam. Elmondhatom, hogy a kajakozásban elért jó eredményeim, hogy válogatott kerettag voltam, a postás tömegsport adta lehetőségnek köszönhetem, no meg az akaraterőmnek. Bennem a győzniakará vágya a mai napig él, nagyon

nehezen viselem el a vereséget. A kajakozást is azért hagytam abba, mert nem úgy ment már, ahogy én azt szerettem volna. A tömegsportban természetesen nem állja meg a helyét ez az okoskodás, de azért most is fűt a győzelem vágya. Ha aztán végképp úgy érzem, hogy már nem megy a versenyzés, a sport iránti szeretetemet a kajak szakosztály edzőjeként élelem majd ki, az új kajakos generáció fölnevelésében.

Fejős István az élvonalban, a 2. helyen végzett.

Minden jó, ha jó a vége. Versenyzők, szervezők, nézők,

Talán a győztes ugrás? Dobogóra mindenestre jó lesz.

felelősek a gyerekek emlékeztetését két napot töltöttek a PSE budapesti telephelyén, ahol nemcsak izzadtak vagy szurkoltak a szép díjakért, hanem színvonalas kulturális műsor mellett szórakozhattak, barátkozhattak is.

C. C.

A Közkezdéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának szeptember havi programja

Szeptember 16. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Andics Gábor: A műsorszórási technikák képzésének módszerei.

Szeptember 17. (csütörtök), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Gerdei Gábor: Új fejlesztési eszközök az áramellátó rendszerek vizsgálatához.

Szeptember 23. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Hunya László: Az elektronikus táviró és adatátviteli központ üzemeltetési tapasztalatai.

Szeptember 29. (kedd), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Dr. Lécso Gyula: A posta kollektív szerződésének módosítását igénylő és a tényleges módosítások hatása a postás dolgozók helyzetére.

Szeptember 30. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Fucsko Lajos: A vezeték nélküli távközlés VI. öt éves állóeszköz-fejlesztési terve.

Repül a nehéz súly, ki tudja, hol áll meg?...

Egy hagyományos postás sportág művelői, a távgyaloglók rajtja készen

Ez viszont újdonság, de igen népszerű: a fejelés